

**NEUVOSTOJEN
VIII YLEISVENÄLÄINEN
EDUSTAJAKOKOUS⁸²**

JOULUKUUN 22—29 p:nä 1920

*Alustus toimiluvista,
puhe VKP(b):n ryhmän kokouksessa
joulukuun 24 p:nä
ja ehdotukset edustajakokouksen päätös-
lauselmiksi on julkaistu ensi kerran
v. 1930; Kansankomissaarien Neuvoston
toimintaselostus ja loppulausunto v. 1921
kirjassa: „Neuvostojen kahdeksas yleis-
venäläinen edustajakokous.
Pikakirjoituspöytäkirja”*

*Julkaistaan: alustus toimiluvista
ja puhe VKP(b):n ryhmän
kokouksessa pikakirjoitteen mukaan;
Kansankomissaarien Neuvoston
toimintaselostus ja loppulausunto
kirjan tekstin mukaan*

1
ALUSTUS TOIMILUVISTA
NEUVOSTOJEN VIII EDUSTAJAKOKOUKSEN
VKP(b):n RYHMÄN KOKOUKSESSA
JOULUKUUN 21 pnä

Toverit, toimilupia koskeva kysymys on aiheuttanut saamiemme tietojen mukaan kaikkialla suurta levottomuutta, jopa rauhattomuuttakin, eikä vain puoluepiireissä ja työväenjoukkojen keskuudessa, vaan myös laajojen talonpoikaisjoukkojen keskuudessa. Kaikki toverit ovat huomauttaneet, että kuluvan vuoden marraskuun 23 pnä annetun dekreetin jälkeen melkein kaikissa kokouksissa, joissa on käsitelty eri kysymyksiä, suurin osa esitetyistä kysymyksistä ja kirjelappusista on koskenut toimilupia, ja niin kirjelappusille kuin näille puheillekin on yleensä ollut tunnusmerkillistä pelko, että omat kapitalistit olemme ajaneet pois, mutta aiomme laskea vieraita. Mielestäni tuo pelko ja suuri mielenkiinto toimilupia kohtaan, jota ovat osoittaneet muutkin eivätkä vain puoluetoverit, on hyvä merkki, joka osoittaa meille, että kolme vuotta jatkuneen tavattoman raskaan taistelun aikana työläisten ja talonpoikien valta on siinä määrin lujittunut ja kapitalistien suhteen saatu niin suurta kokemusta, että laajojen joukkojen mielestä työläisten ja talonpoikien valta on riittävän luja tullakseen toimeen toimilupia antamattakin, ja he itse ovat saaneet kyllin hyvän opetuksen ollakseen ilman äärimmäistä tarvetta ryhtymättä hieromaan mitään kauppoja kapitalistien kanssa. Tällainen alhaalta käsin tapahtuva valvonta, tällainen joukoissa syntynyt pelko, tällainen puolueiden ulkopuolella olevien piirien levottomuus todistavat, että meidän ja kapitalistien välisiä suhteita seurataan erikoisen tarkkaavaisesti. Tältä kannalta meidän pitää luullakseni ehdottomasti tervehtiä tuollaista pelkoa laajojen joukkojen mielialan ilmauksena.

Siitä huolimatta luulen kaikkien meidän päätyvän kuitenkin vakaumukseen, ettei toimilupakysymyksessä pidä antautua pelkästään tuon vallankumouksellisen vaiston ohjattavaksi. Jos harkitsemme kysymystä kaikin puolin, vakuutumme siitä, että hyväksymämme politiikka, toimilupien tarjoaminen, on oikeaa. Voin huomauttaa lyhyesti, että alustuksessani eli oikeammin sanoen tässä toiskertaisessa keskustelutilaisuudessa — hiljattain Moskovassa pidettyyn osallistui monta sataa vastuunalaista työntekijää⁸³; alustusta en ole valmistanut enkä voi sitä esittää —, pääaiheena tässä tilaisuudessa on todistaa kaksi väitettä, nimittäin ensinnäkin, että jokainen sota on rauhanaikaisen politiikan jatkamista, mutta vain toisin keinoin, ja toiseksi, että toimitukset, joita annamme, joita meidän on pakko antaa, ovat sodan jatkamista muussa muodossa, toisin keinoin. Todistaakseni nuo kaksi väitettä tahi oikeamminkin vain viimeksi mainitun, sillä ensin mainittu ei kaipaa erikoisia todisteluja, aloitan kysymyksen poliittisesta puolesta. Koskettelen niitä nykyisten imperiaalististen valtojen välisiä suhteita, joilla on oleellinen merkitys koko nykyisen ulkopoliittikan ymmärtämiselle. Tällä on oleellinen merkitys sen ymmärtämiseksi, miksi olemme ryhtyneet toteuttamaan tällaista politiikkaa.

Amerikkalainen Vanderlip jätti Kansankomissaarien Neuvostolle kirjeen, jossa hän sanoi: „Me republikaanit, jotka kuulumme Amerikan republikaaniseen puolueeseen, mitä suurimman finanssipääoman puolueeseen, ja joita sitovat vähiten Etelävaltioiden kanssa käydyn vapaussodan muistot, emme ole nyt vallassa”. Hän kirjoitti tämän ennen vaaleja, jotka toimitettiin marraskuussa: „Me voitamme marraskuussa vaaleissa (nyt he ovat voittaneet), ja maaliskuussa presidenttinä tulee olemaan meikäläinen. Emme toista politiikassamme niitä tyhmyyksiä, jotka sitoivat Amerikan Euroopan asioihin, alamme ajaa omia etujamme. Meidän omat Amerikan edut johtavat meidät yhteenottoon Japanin kanssa, Japanin kanssa tulemme sotiin. Ehkä teidän on mielenkiintoista tietää, että vuonna 1923 laivastomme on oleva englantilaista voimakkaampi. Jotta voisimme käydä sotaa, meillä täytyy olla naftaa, ilman naftaa emme voi käydä nykyaikaista sotaa. Ei riitä, että meillä on naftaa, vaan on ryhdyttävä toimenpiteisiin, ettei vihollisella olisi naftaa. Japani on tässä suhteessa

huonossa asemassa. Lähellä, Kamtshatkan tienoilla, on jokin lahti (unohdin sen nimen), missä on naftalähteitä, ja haluamme, ettei japanilaisilla olisi tuota naftaa. Jos myytte meille tuon alueen, niin menen takuuseen, että kansamme innostus tulee olemaan niin suuri, että tunnustamme heti hallituksenne. Jos ette myy, vaan myönnätte ainoastaan toimilupia, niin en voi sanoa, että kieltäydymme käsittelemästä luonnosta, mutta en voi luvata sellaista innostusta, joka takaisi Neuvostohallituksen tunnustamisen”.

Vanderlipin kirjeessä on esitetty aivan avomielisesti ja ennen kuulumattoman kyynillisesti imperialistin näkökanta: hän näkee selvästi, että sota Japania vastaan lähenee, ja asettaa suoraan, avoimesti kysymyksen: tekkää kanssamme kaupat, niin saatte tiettyjä etuisuuksia. Asianlaita on ollut siten, että Kaukoitā, Kamtshatka ja osa Siperiaa ovat nyt tosiasiallisesti Japanin hallussa, koska sen sotavoimat määräilevät siellä, koska niin kuin tiedätte asianhaarat ovat pakottaneet perustamaan puskurivaltion — Kaukoitān tasavallan, koska tiedämme erittäin hyvin, kuinka uskomattoman suuria onnettomuuksia Japanin imperialismi aiheuttaa Siperian talonpojille ja kuinka ennen kuulumattoman petomaisesti japanilaiset ovat menetelleet Siperiassa. Siperialaiset toverit tietävät tämän: heidän äskettäin ilmestyneissä julkaisuissaan kerrotaan siitä yksityiskohtaisesti. Emme kuitenkaan pysty käymään sotaa Japania vastaan ja meidän on tehtävä kaikkemme saadaksemme sodan Japania vastaan lykätynsi tuonemmaksi ja mikäli mahdollista vältetyksi sen, sillä ymmärrettävistä syistä sota ei ole nyt voimiemme mukainen. Samanaikaisesti Japani aiheuttaa meille tavatonta vahinkoa eristämällä meidät Tyynen valtameren kautta käytävästä maailmankaupasta. Tällaisissa olosuhteissa, kun on odotettavissa selkkauksen kärjistyminen, Amerikan ja Japanin ristiriidan kärjistyminen — sillä Japani ja Amerikka ovat jo monia vuosikymmeniä käyneet sitkeää kamppailua Tyynestä valtamerestä ja sen rannikkoalueiden omistamisesta, ja Tyyntä valtamerta ja sen rannikkoaluetta koskeva diplomaattinen, taloudellinen ja kaupallinen historia osoittaa kauttaaltaan aivan selvästi, miten tuo ristiriita kärjistyy ja tekee Amerikan ja Japanin välisen sodan kiertämättömäksi —, näissä olosuhteissa jouddumme samaan asemaan, jossa olimme kolme vuotta: sosialistista tasavaltaa ympäröivät imperialistiset maat,

jotka ovat sotilaallisessa suhteessa paljon voimakkaampia kuin me ja jotka panevat liikkeelle kaikki agitaatio- ja propagandakeinonsa voimistaakseen vihaa Neuvostotasavaltaa kohtaan, eivätkä ne jätä käyttämättä ainoatakaan aseellisen sekaantumisen mahdollisuutta — kuten he sanovat — t.s. Neuvostovallan kuristamismahdollisuutta.

Kun muistamme tämän ja luomme Neuvostotasavallan kansainvälisen aseman kannalta yleissilmäyksen elettyihin kolmeen vuoteen, niin käy selväksi, että olemme saattaneet kestää ja saattaneet voittaa oman maamme valkokaartilaisien tukeman ennen kuulumattoman voimallisen Entente-valtioiden liiton vain siksi, kun noiden valtioiden kesken ei ole ollut mitään yksimielisyyttä. Tähänastiset voittomme ovat olleet mahdollisia ainoastaan sen vuoksi, että imperialististen valtojen välillä on perin syvällistä eripuraisuutta, ja ainoastaan sen vuoksi, että tuo eripuraisuus ei ole ollut mitään satunnaista puolueiden sisäistä eripuraisuutta, vaan mitä syvällisintä pysyvää taloudellisten etujen ristiriitaa imperialististen maiden välillä, jotka maan ja pääoman yksityisomistukseen perustuvina eivät voi olla harjoittamatta ryöstöpolitiikkaa, minkä noudattaminen teki turhiksi yritykset yhdistää niiden voimat Neuvostovaltaa vastaan. Jos otamme Japanin, joka piti hallussaan melkein koko Siperiaa ja olisi tietenkin voinut milloin tahansa auttaa Koltshakia, niin prussyynä siihen, miksi Japani ei sitä tehnyt, on se, että Japanin edut ovat vallan toiset kuin Amerikan edut, että Japani ei tahtonut noukkia kastanjoita tulesta amerikkalaista pääomaa varten. Tietäessämme tuon heikkouden emme luonnollisestikaan voineet noudattaa mitään muuta kuin sellaista politiikkaa, jonka tarkoituksena on hyväksikäyttää tätä Amerikan ja Japanin ristiriitaa niin, että pääsisimme itse lujittumaan ja voisimme estää toistaiseksi Japania ja Amerikkaa tekemästä sopimusta meitä vastaan, ja että sellainen sopimus on mahdollinen, siitä meillä on jo esimerkki: Amerikan lehdissä julkaistiin niiden maiden välinen sopimus, jotka lupasivat tukea Koltshakia ⁸⁴.

Tuo sopimus meni tietenkin myttyyn, mutta ei ole lainkaan mahdotonta, että ne ensimmäisen tilaisuuden tullen koettavat entistää sen. Ja mitä syvemmäksi ja uhkaavammaksi käy kommunistinen liike, sitä useammin nuo maat yrittävät kuristaa tasavaltamme. Ja tästä seuraa, että mei-

dän politiikkamme on käyttää hyväksi imperialististen valtojen ristiriitoja sopimuksen syntymisen vaikeuttamiseksi tai mikäli mahdollista estämiseksi toistaiseksi. Tämä on ollut kolmen vuoden ajan politiikkamme peruslinja, ja siitä syystä oli välttämätöntä Brestin rauhan allekirjoittaminen, siitä syystä oli välttämättömästi allekirjoitettava myös Bullitin sopimus, meille tavattoman epäedullinen rauhaa ja välirauhaa koskeva sopimus. Sama linja edellyttää nyt, että meidän on tartuttava mo'emmin käsin sellaisiin kuin toimituksia koskeviin ehdotuksiin. Me annamme nyt Amerikalle Kamtshatkan, joka itse asiassa ei kuitenkaan ole meidän, sillä siellä on Japanin joukkoja. Tällä hetkellä emme kykene taistelemaan Japania vastaan. Annamme Amerikalle taloudelliseen hyödyksikäyttöön alueen, missä meillä ei ole lainkaan meri- eikä sotavoimia ja minne emme voi niitä toimittaa. Antamalla tuon alueen saamme Amerikan imperialismiin vastustamaan Japanin imperialismia ja meitä lähinnä olevaa Japanin porvaristoa, joka yhä vieläkin pitää hallussaan Kaukoidän tasavaltaa.

Näin ollen toimituksista neuvoteltaessa meidän perusintressimme ovat olleet poliittisia. Ja viime aikojen tapahtumat ovat osoittaneet aivan silmännähtävästi, että olemme hyötynet jo yksin siitäkin, että noista toimituksista on keskusteltu. Emme ole vielä antaneet toimituksia emmekä voi antaa niitä ennen kuin Amerikan presidentti astuu virkaan, mikä ei tapahdu ennen maaliskuuta, jota paitsi meillä on mahdollisuus sopimusta yksityiskohtaisesti laadittaessa kieltäytyä allekirjoittamasta sitä.

Siis taloudellisessa suhteessa tuo kysymys on aivan toisarvoinen, ja olennaisinta siinä ovat poliittiset intressit. Että olemme hyötynet, sitä todistavat kaikki saamamme sanomalehtiaineistot. Vanderlip itse vaati pitämään toimitusluonnosta toistaiseksi salassa. Se oli pidettävä salassa siihen saakka, kunnes republikaaninen puolue voittaisi. Ja me suostuimme pidättymään sekä hänen kirjeensä että alustavan sopimusluonnoksen julkaisemisesta. Mutta osoitettiin, ettei sen luontoista salaisuutta voida pitää kauan salassa. Heti kun Vanderlip saapui Amerikkaan, alettiin oitis tehdä erilaisia paljastuksia. Ennen vaaleja Amerikassa oli presidenttiehdokkaana Harding, joka nyt on jo voittanut. Tuo Harding kumosi sanomalehtien kautta sellaiset väitteet, että hän muka pitää Vanderlipin

välityksellä yllä suhteita Neuvostovaltaan. Hänen kumoava tiedonantonsa oli kovin jyrkkäsanainen, miltei seuraavanluontoinen: en tunne Vanderlipia enkä tunnusta mitään suhteita Neuvostovaltaan. Mutta on täysin käsitettävää, mistä tuollainen kumoava tiedonanto johtui. Jos Harding olisi porvarillisessa Amerikassa tullut ennen vaaleja tunnetuksi henkilönä, joka on taipuvainen tekemään sopimuksen Neuvostovallan kanssa, niin se olisi merkinnyt hänelle ehkä muutaman sadan tuhannen äänen menettämistä, ja siksi hän kiirehti tiedottamaan, ettei tunne ketään Vanderlipia. Mutta heti vaalien ohimentyä aloimme saada Amerikasta aivan toisenluontoisia tietoja. Useissa lehtikirjoituksissaan Vanderlip kehottaa kaikin tavoin solmimaan sopimuksen Neuvostovallan kanssa, ja vieläpä hän eräässä lehdessä kirjoitti pitävänsä Leniniä Washingtonin veroisena. Näin ollen meillä on porvarillisissa maissa propagandisteja, jotka kehottavat solmimaan sopimuksen meidän kanssamme, eivätkä näinä propagandisteina esiinny neuvostolähteliläs eivätkä mitkään lehtimiehet, vaan pahinta riistäjätyyppiä edustavat henkilöt, jollainen on Vanderlip.

Kun kerroin vastuunalaisten työntekijäin kokouksessa saman mitä nyt, niin eräs Amerikasta palannut toveri, joka oli siellä tehnyt työtä Vanderlipin tehtaissa, joutui kauhun valtaan ja sanoi, ettei hän ole nähnyt missään sellaista riistoa kuin Vanderlipin tehtaissa. Ja tuollaisesta kapitalistihaista olemme saaneet propagandistin, joka kehottaa solmimaan Neuvosto-Venäjän kanssa kauppasuhteet, ja vaikka emme saisikaan aikaan mitään muuta kuin otaksutun toimilupasopimuksen, niin siinäkin tapauksessa voimme sanoa hyötyneemme. Olemme saaneet koko joukon tietoja, tietenkin salaisia, etteivät kapitalistiset maat ole luopuneet aikomuksestaan ryhtyä keväällä uudelleen sotaan Neuvosto-Venäjää vastaan. Olemme saaneet koko joukon tietoja, että eräät kapitalistiset valtiot ovat ryhtyneet valmistelutoimenpiteisiin, ja valkokaartilaiset, voidaan sanoa, suorittavat valmistelutyötä kaikissa valtioissa. Siksi meitä kiinnostaa eniten kauppasuhteiden uusiminen, ja sitä varten meidän on saatava vaikkapa osa kapitalisteista puolellemme.

Englannissa on kamppailtu jo kauan. Olemme hyötyneet jo siitä, että olemme saaneet puolellemme pahinta kapitalistista riistoa edustavia henkilöitä, jotka kannattavat sel-

laista politiikkaa, että Venäjän kanssa on uusittava kaup-
 pasuhteet. Englannin kanssa ei ole vielä allekirjoitettu
 sopimusta, kauppasopimusta. Krasin neuvottelee siitä nyt
 Lontoossa voimaperäisesti. Englannin hallitus on esittänyt
 meille ehdotuksensa, me olemme esittäneet oman ehdotuk-
 semme, mutta kuitenkin huomaamme, että Englannin halli-
 tus pitkittää sopimuksen solmimista, että siellä toimii
 voimaperäisesti taantumuksellinen sotapuolue, joka on
 tähän saakka ollut voitolla ja estämässä kauppasopimusten
 solmimista. Etujemme mukaista ja suoranainen velvollisuu-
 temme on tukea kaikkea, mikä voi voimistaa puolueita ja
 ryhmiä, joiden pyrkimyksenä on tuon sopimuksen solmimi-
 nen. Olemme saaneet sellaisen kannattajan Vanderlipista,
 eikä se ole pelkkä sattuma eikä sitä voida selittää yksistään
 sillä, että Vanderlip on erittäin yritteliäs tahi että hän tun-
 tee varsin hyvin Siperian. Siihen on olemassa syvällisem-
 piä, Englannin imperialismin, tavattoman laajoja siirto-
 maita omistavan imperialismin, etupyrkimyksiin liittyviä
 syitä. Amerikan ja Englannin imperialismin välillä on tässä
 suhteessa syvä ristiriita, ja ehdoton velvollisuutemme on
 käyttää sitä hyväksemme.

Mainitsin jo, että Vanderlip on Siperian erikoistuntija.
 Kun neuvottelumme lähenivät loppuaan, toveri Tshitsherin
 huomautti, että Vanderlip pitäisi ottaa vastaan, koska se
 vaikuttaisi sängen myönteisesti hänen myöhäisempään
 esiintymiseensä Länsi-Euroopassa. Ja vaikkei sellaisen
 kapitalistihain kanssa keskusteleminen ole tietenkään miel-
 lyttävimpiä asioita, niin koskapa kerran olin virkani puo-
 lesta joutunut keskustelemaan varsin kohteliaasti yksinpä
 edesmenneen Mirbachinkin kanssa, minua ei tietenkään voi-
 nut säikäyttää keskustelu Vanderlipin kanssa. On mielen-
 kiintoista, että kun minä ja Vanderlip vaihdoimme kaiken-
 laisia kohteliaisuuksia ja hän sanoi leikillään, että amerikkalaiset
 ovat erittäin käytännöllistä väkeä eivätkä usko
 ketään ennen kuin näkevät omin silmin, minäkin vastasin
 hänelle puolittain leikillisesti: „Katselkaa nyt, miten hyvä
 on Neuvosto-Venäjällä, ja pystyttäkää kotonanne Ameri-
 kassa samanlainen järjestys”. Siihen hän vastasi, ei enää
 englanniksi, vaan venäjäksi: „Mahdollisesti”. „Taidatte
 venäjääkin?” Hän sanoi: „Monia vuosia sitten kuljin rat-
 sain viisi tuhatta virstaa pitkin Siperiaa ja Siperia kiinnosti
 minua tavattomasti”. Tällainen leikillinen kohteliaisuuksien

vaihto Vanderlipin kanssa päättyi siihen, että Vanderlip sanoi lähtiessään: „Niin, on tunnustettava, ettei mister Leninillä ole sarvia, ja minun pitää sanoa se kaikille tuttavilleni Amerikassa”. Ei olisi tietysti mikään naurettava pikkuasia, jos vastaisuudessa emme tapaisi enää Euroopan lehdissä uutisia, että Neuvostovalta on hirviö, ettei sen kanssa voida olla suhteissa. Meille tarjoutui tilaisuus heittää tuohon suohon kivi, jona oli Vanderlip, mies, joka kehoittaa solmimaan kanssamme kauppasuhteet.

Onkohan Japanista saatu ainoatakaan tiedotusta, joka ei olisi kertonut tavattomasta levottomuudesta Japanin kauppapiireissä. Japanin yleinen mielipide sanoo, ettei Japani luovu milloinkaan eduistaan, että se vastustaa toimilupasopimusten solmimista Neuvostovallan kanssa. Sanalla sanoen tuloksena on ollut Japanin ja Amerikan välisen vihamielisyyden tavattoman voimakas kärjistyminen ja siten olemme epäilemättä saaneet heikennettyä Japanin ja Amerikan rynnistystä meitä vastaan.

Samassa, Moskovassa pidetyssä vastuunalaisten työntekijäin kokouksessa, missä tulin maininneeksi tästä tosiasiasta, esitettiin keskustelun aikana tällainen kysymys: „Me siis yllytämme Japania ja Amerikkaa sotaan”, kuten eräs toveri kirjoitti, „mutta sotimaan tulevat työläiset ja talonpojat. Ja vaikka ne ovatkin imperialistisia valtakuntia, niin sopiiko meidän, sosialistien, yllyttää kahta valtakuntaa sotaan ja saattaa aikaan työväen verenvuodatusta?” Vastasin, että jos todella yllyttäisimme sotaan työläisiä ja talonpoikia, niin se olisi rikos. Mutta politiikkamme ja propagandamme suuntana ei ole suinkaan kansojen yllyttäminen sotaan, vaan sodan lopettaminen. Ja kokemus on osoittanut kyllin selvästi, että vain sosialistinen vallankumous on ulospääsynä alituisista sodista. Näin ollen politiikkamme ei ole sotaan yllyttäminen. Emme ole ryhtyneet mihinkään sellaiseen, mikä tekisi suoranaisesti tai välillisesti oikeutetuksi Japanin ja Amerikan välisen sodan. Kaikessa propagandatyössämme ja kaikissa lehtikirjoituksissa selitetään yhtenäen sitä totuutta, että Amerikan ja Japanin sota on oleva samanlaista imperialistista sotaa kuin oli englantilaisen ja saksalaisen ryhmän sota vuonna 1914, ettei sosialistien pidä ajatella isänmaan puolustamista, vaan kapitalistien vallan kukistamista, työväen vallankumousta. Mutta jos me, jotka teemme kaiken voita-

vamme tuon vallankumouksen jouduttamiseksi, olemme heikko sosialistinen tasavalta, jonka kimppuun hyökkäävät imperialistirosvot, niin onko politiikkamme oikeaa, jos käytämme hyväksemme heidän eripuraisuuttaan vaikeuttaaksemme heidän yhdistymistään meitä vastaan? Tietenkin sellainen politiikka on oikeaa. Olemme harjoittaneet sitä neljän vuoden ajan. Ja tuon politiikan tärkeimpänä tosiasiallisena ilmentymänä oli Brestin sopimus. Niin kauan kuin Saksan imperialismi teki vastarintaa, saatoimme imperialistien keskinäisiä ristiriitoja hyväksemme käyttäen pitää puoliamme silloinkin, kun Punaista Armeijaa ei oltu vielä luotu.

Tällaisessa tilanteessa muovautui toimilupapolitiikkamme Kamtshatkaan nähden. Senlaatuinen toimilupien myöntäminen on jokseenkin poikkeuksellista. Tuonnempana puhun siitä, miten on muiden toimilupakohteiden laita. Tässä yhteydessä rajoitun kysymyksen poliittiseen puoleen. Haluan osoittaa, että Japanin ja Amerikan väliset suhteet antavat selityksen siihen, miksi toimilupien tarjoaminen tai toimiluvilla houkutteleva on meille edullista. Toimilupa edellyttää niiden tai näiden rauhanomaisten sopimusten uusimista, kauppasuhteiden palauttamista, se tietää meille mahdollisuutta ostaa välittömästi ja suuressa määrin tarvitsemiamme koneita. Ja meidän on ponnistettava kaikki voimamme sen hyväksi, että näin kävisi. Nyt ei sitä vielä ole.

Toveri, joka on esittänyt kysymyksen meidän ja Englannin kauppasuhteiden uusimisesta, tiedustelee, miksi sopimuksen solmiminen Englannin kanssa viivästyy? Vastaan: se viivästyy siksi, että Englannin hallitus horjuu. Suurin osa Englannin kauppaja- ja teollisuusporvaristosta on suhteiden uusimisen kannalla ja näkee selvästi, että sodan tukeminen merkitsee tavatonta riskiä ja vallankumouksen jouduttamista. Muistanette, että Englannin hallitus Varsovaan tekemämme hyökkäyksen aikana esitti uhkavaatimuksen ja sanoi antavansa laivastolle määräyksen lähteä Pietaria vastaan. Muistanette, että kautta Englannin perustettiin „Toimintakomiteoita”, ja menshevikkijohtajat ilmoittivat vastustavansa sotaa ja ehkäisevänsä sen. Toisaalta Englannin porvariston taantumuksellinen osa ja hovin sotilaskliikki ovat sodan jatkamisen kannalla. Niiden vaikutuksesta johtuvaksi on katsottava epäilemättä kauppasopimuksen

allekirjoittamisen viivästyminen. En ryhdy kertomaan, mitä kaikkia mutkia on esiintynyt meidän ja Englannin kauppasuhteissa neuvoteltaessa Englannin kanssa kauppasopimuksesta, koska se veisi minut hyvin kauaksi aiheesta. Puolueemme Keskuskomiteassa on jouduttu viime aikoina käsittelemään hyvin ahkerasti tuota arkaluontoista kysymystä. Olemme palanneet siihen tavattoman usein ja alkaneet tässä kysymyksessä noudattaa selvästi mahdollisimman peräänantavaista politiikkaa. Tarkoituksperänämme on nyt saada aikaan kauppasopimus Englannin kanssa voidaksemme alkaa säännöllisemmän tavaravaihdon, voidaksemme ostaa mahdollisimman pian laajan kansantalouden jälleenrakentamissuunnitelman täyttöö varten tarvitsemiamme koneita. Mitä pikemmin saamme sen aikaan, sitä enemmän tulee olemaan perusteita, jotka takaavat meille taloudellisen riippumattomuuden kapitalistisista maista. Nimenomaan nyt, poltettuaan näppinsä hyökätessään asevoimin Venäjää vastaan, ne eivät voi ajatella heti uuden sodan aloittamista; meidän on otettava ajasta vaari ja pantava liikkeelle kaikki voimamme saadaksemme vaikkapa maksimaalisten myönnytysten hinnalla aikaan kauppasuhteet, joskaan emme usko hituistakaan imperialististen valtioiden kanssa solmittujen kauppasuhteiden kestävyyyteen: tuo on oleva vain tilapäinen tauko. Vallankumoushistorian ja suurten selkkausten kokemus opettaa, että sodat, lukuisat sodat ovat kiertämättömiä. Ja taas sellainen seikka kuin Neuvostotasavallan olemassaolo rinnan kapitalististen maiden kanssa — kapitalistimaiden ympäröimä Neuvostotasavalta — on kapitalismin kannalta niin sietämätöntä, että kapitalistit käyttävät oitis hyväkseen jokaista mahdollisuutta aloittaakseen sodan uudelleen. Imperialistinen sota on nyt väsyttänyt kansat, ne uhkaavat nousta, jos sotaa jatketaan, mutta ei ole mahdotonta, että kapitalistit voivat muutaman vuoden kuluttua aloittaa sodan uudelleen. Juuri siksi meidän on kaikin voimin pyrittävä käyttämään hyväksemme tilaisuutta, koska sellainen on tarjoutunut, ja solmittava kauppasopimuksia.

Heinäkuussa, kun Puolaa uhkasi täydellinen tappio, kun Punainen Armeija uhkasi lyödä Puolan kokonaan, Englanti esitti täydellisen sopimustekstin, jossa sanottiin: periaatteessa teidän on ilmoitettava, ettette tule harjoittamaan julkista propagandaa ettekä ryhdy mihinkään, mikä vahin-

goittaa Englannin etuja Idässä. Kysymys käsitellään tarkemmin poliittisessa konferenssissa, mutta nyt solmimme sellaisen ja sellaisen kauppasopimuksen. Haluatteko allekirjoittaa sen? Vastasimme: haluamme. Sanomme nytkin, että allekirjoitamme tuon sopimuksen. Poliittisessa konferenssissa määritellään tarkemmin Englannin edut Idässä. Meilläkin on eräitä etuja Idässä, ja kun tarve vaatii, esitämme ne yksityiskohtaisesti. Englanti ei voi sanoa suoraan, että se peruuttaa heinäkuussa tekemänsä ehdotuksen. Siksi se vitkuttelee ja salaa kansaltaan totuuden neuvottelujen suhteen. Neuvottelut ovat epämääräisessä jamassa, emmekä voi mennä takuuseen, että sopimus allekirjoitetaan. Hovi- ja sotilaspiirit, joilla on Englannissa suurin vaikutus, vastustavat sopimusta. Me teemme nyt kuitenkin mahdollisimman suuria myönnytyksiä ja ajattelemme, että meidän on edullista saada kauppasopimus ja ostaa mahdollisimman pian yhtä ja toista, mikä on tärkeintä kulkulaitoksen kunnostamista varten, t.s. vetureita, sekä teollisuuden jälleenrakennusta ja sähköistämistä varten. Tämä on meille kaikkein tärkeintä. Jos saamme sen aikaan, lujitumme muutamassa vuodessa niin suuresti, että jos loppujen lopuksi kävisi niin pahasti, että muutaman vuoden kuluttua tehdään aseellinen hyökkäys, niin se menee myttyyn, sillä silloin olemme voimakkaampia kuin nyt. Keskuskomiteamme politiikan suuntana ovat mahdollisimman suuret myönnytykset Englannille. Ja jos nuo herrat aikovat saada meidät jotakin lupaamaan, niin ilmoitamme, ettei hallituksemme tule julkisesti harjoittamaan mitään propagandaa ja ettemme aio kajota mihinkään Englannin etuihin Idässä. Jos he aikovat hyötyä siitä, niin yrittäkööt, me emme menetä mitään.

Siirryn nyt Englannin ja Ranskan välisiin suhteisiin. Ne ovat sekavat. Toisaalta Englanti ja Ranska kuuluvat Kansainliittoon ja ovat velvollisia toimimaan yhdessä, toisaalta, kun suhteet jotenkin kärjistyvät, ne eivät toimi yhdessä. Se tuli selvästi ilmi, kun tov. Kamenev oli Lontoossa ja kävi yhdessä Krasinin kanssa neuvotteluja. Ranskan mielestä oli tuettava Puolaa ja Wrangelia, kun taas Englannin hallitus ilmoitti: „Me emme lähde Ranskan kanssa”. Englanti on taipuvaisempi tekemään toimilupa-sopimuksia kuin Ranska, joka yhä haaveilee saavansa takaisin velat, kun sen sijaan Englannissa vähänkin asioita

ymmärtävät kapitalistit ovat lakanneet ajattelemasta sitä. Ja tässä suhteessa meidän on edullista käyttää hyväksemme Englannin ja Ranskan välistä eripuraisuutta ja pidettävä politiikassamme kiinni siitä, että tarjoamme toimilupia Englannille. Nyt meillä on sopimusluonnos, joka koskee toimilupia metsäteollisuuden harjoittamiseen peräpohjollassa. Meillä on sellainen tilanne, että koska Englannin ja Ranskan välillä ei ole poliittista yhtenäisyyttä, emme saa kieltäytyä tietystä riskistäkään saadaksemme vaikeutetuksi Englannin ja Ranskan yhtymistä sotaliittoon meitä vastaan. Uusi sota, jota Englanti ja Ranska asettuisivat tukemaan meitä vastaan, aiheuttaisi meille (siinäkin tapauksessa, että päättäisimme sen täysin voitokkaasti, suoriutuisimme siitä samoin kuin nyt olemme suoriutuneet Wrangelista) tavattoman suuria raskuuksia, vaikeuttaisi taloutemme kehitystä, huonontaisi työläisten ja talonpoikien asemaa. Siksi meidän on suostuttava kaikkeen, mikä aiheuttaa meille vähemmän tappiota. Ja selvää on, että toimiluvista koituvat tappiot eivät ole mitään siihen verrattuna, mitä olisivat taloudellisen rakennustyömme viivytys ja tuhansien työläisten ja talonpoikien tuho, elleimme onnistu pitämään puoliamme kapitalistien liittoa vastaan. Ja eräs keino, jonka avulla voimme pitää puoliamme heidän liittoaan vastaan, ovat Englannin kanssa käytävät toimilupaneuvottelut. Sellainen on kysymyksen poliittinen puoli.

Tarkastelkaamme lopuksi Englannin ja koko Ententen suhtautumista Saksaan. Saksa on kehittynein maa, ellei oteta huomioon Amerikkaa. Sähköteollisuuden kehityksen kannalta se on teknillisesti jopa korkeammallakin. Mutta nyt Versailles'in sopimuksen kahlehtimana tämä maa on olosuhteissa, joissa sen olemassaolo on mahdotonta. Ja näin ollen Saksa luonnollisestikin pyrkii liittoon Venäjän kanssa. Kun Venäjän sotajoukot lähenivät Varsovaa, koko Saksa kuohui. Venäjän kanssa liittoutuminen johti Saksassa, joka on nujerretty maa ja jolla on mahdollisuus panna liikkeelle jättiläismäiset tuotantovoimat, poliittiseen sekaannukseen: Saksan mustasotnialaiset alkoivat tuntea spartakistien tavoin sympatiaa Venäjän bolshevikkeja kohtaan. Ja se on täysin ymmärrettävää, siihen on o'emassa taloudelliset syyt, se muodostaa koko taloudellisen tilanteen ja ulkopolitiikkamme perustan.

Ulkopolitiikkamme, niin kauan kuin olemme yksin ja kapitalistinen maailma on voimakas, on toisaalta se, että käytämme hyväksemme erimielisyyksiä (kaikkien imperiaalististen valtojen voittaminen olisi tietenkin mieluisinta, mutta emme kykene tekemään sitä melko pitkään aikaan). Olemassaolomme riippuu toisaalta siitä, että imperialististen valtojen välillä on erittäin syviä erimielisyyksiä, ja toisaalta siitä, että Entente-maiden voitto ja Versailles'in rauha ovat syösseet Saksan kansan valtaenemmistön sellaiseen asemaan, että sen on mahdotonta elää. Versailles'in rauha on luonut sellaisen tilanteen, ettei Saksa voi haaveillakaan, että se saisi hengähdystauon, ettei sitä ryövättäisi, ettei siltä riistettäisi toimeentulovälineitä, ettei sen väestöä tuomittaisi näkemään nälkää ja kuolemaan sukupuuttoon, ja luonnollisestikin sen ainoana pelastuskeinona on liittoutuminen Neuvosto-Venäjän kanssa, johon se suuntaakin katseensa. Siellä tunnetaan hillitöntä vihaa Neuvosto-Venäjää kohtaan, siellä vihataan bolshevikkeja, siellä ammutaan oman maan kommunisteja niin kuin tekevät ilmetyt valkokaartilaiset. Saksan porvarillinen hallitus vihaa silmittömästi bolshevikkeja, mutta ulkopoliittiset edut pakottavat sitä säilyttämään rauhan Neuvosto-Venäjän kanssa vastoin sen omaa tahtoa. Se, toverit, on kansainvälisen politiikkamme, ulkopoliittikkamme, toinen kulmakivi: on todistettava porvarillisen ikeen tunteville kansoille, ettei niillä ole muuta pelastusta kuin Neuvostotasavalta. Ja koska kerran Neuvostotasavalta on kyennyt kolmen vuoden ajan kestämään imperialistien rynnistyksen, niin tämä todistaa sitä, että maailmassa on yksi maa, vain yksi maa, joka torjuu menestyksellisesti tuon imperialismiin ikeen. Olkoon, että se on „rosvojen”, „ryövärien”, „bandiittien”, bolshevikkien y.m.s. maa, niin sittenkään taloudellista tilannetta ei voida parantaa ilman tuota maata.

Tässä tilanteessa toimilupakysymyksessä on vielä eräs puoli. Tämä kädessäni oleva kirjanen on marraskuun 23 p:nä annettu toimilupadekreetti. Se jaetaan kaikille kokouksen edustajille. Aiomme julkaista toimiluvista kirjasen ulkomailla useilla kielillä. Tarkoituksenaamme on tehdä viipymättä kaikkemme saadaksemme mahdollisimman monen maan ja nimenomaan eniten sorrettujen maiden väestön kiinnostumaan toimilupiin. Japanin ja Amerikan eturistiriidat ovat hyvin suuria. Nämä maat eivät voi jakaa

keskenään Kiinaa, lukuisia saaria j.n.e. Saksan ja Entente-maiden eturistiriidat ovat toisenlaatuisia. Saksan olemassaolo on mahdotonta niissä oloissa, joihin Entente-maat ovat sen saattaneet. Kansa menehtyy siellä, sillä Entente-maat ottavat voimakoneet ja karjan. Sellainen tilanne sysää Saksaa lähentymään Neuvosto-Venäjää: En tunne yksityiskohtaisesti Saksan ja Entente-maiden välistä sopimusta, mutta joka tapauksessa tiedetään, että tuossa sopimuksessa on kielletty Saksan ja Neuvosto-Venäjän väliset välittömät kauppasuhteet. Olemassaolon ehdot pakottavat koko Saksan kansaa, myös Saksan mustasotnialaisia ja kapitalisteja, etsimään yhteyksiä Neuvosto-Venäjään. Näin ollen on selvää, että meidän on nostettava esiin kysymys toimiluvista taloudellisena keinona, jopa siitäkin riippumatta, missä määrin suunnitelma onnistutaan toteuttamaan. Mielenkiinto toimilupia kohtaan on niin ilmeinen, että vaikkei meidän onnistuisikaan antaa yhtään toimilupaa, vaikka emme tekisikään yhtään sopimusta (ja se on vielä täysin mahdollista), vaikkapa kävisi niinkin, niin kuitenkin hyötyisimme, kuitenkin meidän on noudatettava tätä politiikkaa, sillä siten vaikeutamme imperialististen maiden hyökkäystä meitä vastaan.

Tästä huolimatta meidän on vedottava kaikkiin sorrettuihin kansoihin osoittamalla — tämä seuraa Versailles'in sopimuksesta —, että pikku ryhmä maita kuristaa muita kansoja, ja nuo kansat turvautuvat avoimesti tai peitellysti, tietoisesti tai tiedottomasti apuumme, mutta ne alkavat tajuta taloudellisesti välttämättömäksi liittoutua Neuvosto-Venäjän kanssa maailman imperialismia vastaan. Siksi elintarvikealan toimilupayritykset menevät entisten porvarillisten toimilupayritysten puitteiden yli, ne eivät ole enää entisten kapitalististen toimilupayritysten kaltaisia. Ne jäävät kapitalistisiksi sikäli, mikäli sanomme saksalaisille kapitalisteille: tuo niin ja niin paljon traktoreita, annamme sinulle mainiota uudismaata ja viljaa. Houkuttelemme pääomaa tavattoman suurilla voitoilla. Siinä suhteessa toimilupayritys pysyy aito kapitalistisena yrityksenä, mutta se saa paljon suuremman merkityksen, koska Saksan kansakunnan, Itävallan ja muiden maiden on mahdoton elää, koska elintarvikeapu on niille välttämätön ja koska koko kansa, riippumatta siitä, hyötyykö kapitalisti sata vai kaksisataa prosenttia, koska koko kansa bolshevisminvastaisista

ennakkoluuloistaan huolimatta näkee, että bolshevikit rakentavat kokonaan toisenlaisia kansainvälisiä suhteita, jotka antavat kaikille sorretuille kansallisuuksille mahdollisuuden vapautua imperialistisesta ikeestä. Sen vuoksi kulu-neina kolmena vuonna ulkopolitiikassa saavuttamamme menestys tulee olemaan vieläkin suurempi lähimmän edessäolevan vuoden aikana. Poliitiikkamme ryhmittää Neuvostotasavallan ympärille ne kapitalistiset maat, joita imperialismi kuristaa. Juuri sen tähden tällä toimilupatar-jouksella ei ole merkitystä yksistään kapitalisteille ja juuri sen tähden tämä on käsi, jota ei ole ojennettu ainoastaan Saksan kapitalisteille: „Tuokaa meille satoja traktoreita ja ottakaa vaikka kolmensadan prosentin korot”, vaan se on ojennettu myös sorretuille kansoille, se merkitsee sorrettujen joukkojen liittoa, joka on tulevan proletaarisen vallankumouksen voimatekijöitä. Se epäröinti ja pelko, jota vielä on kehittyneissä maissa, joissa sanotaan, että Venäjä saattoi uskaltautua sosialistiseen vallankumoukseen siksi, kun se on suuri ja sillä on omat elämänvälineet, kun taas me, Euroopan teollisuusmaat, emme voi siihen ryhtyä, sillä meillä ei ole liittolaisia,— on aiheetonta, ja me sanomme: „Teillä on jo liittolainen — Neuvosto-Venäjä”. Ja sikäli kuin saamme aikaan toimilupasopimuksen, se on oleva liittoutumista, joka lujittaa liittoa maailman imperia-lismia vastaan. Tätä seikkaa ei saa unohtaa, se todistaa toimilupapolitiikkamme oikeaksi ja osoittaa, että toimilupa-sopimusten solmiminen on välttämätöntä.

Edelleen muutamista puhtaasti taloudellisista näkökoh-dista. Siirryn nyt taloudellisiin näkökohtiin ja luen muuta-mia kohtia laista, joskin oletan, että läsnäolevat toverit ovat lukeneet marraskuun 23 päivän lain. Palautan sen kuiten-kin lyhyesti mieleen; laissa sanotaan, että toimiluvanhalti-jat saavat korvaukseksi osan tuotteista, että erikoisista teknillisistä parannuksista olemme valmiit myöntämään kaupallisia etuisuuksia, että toimiluvat annetaan lyhyem-mäksi tai pitemmäksi määräajaksi menojen suuruudesta ja laadusta riippuen. Takaamme, ettei yritykseen sijoitettua omaisuutta pakkoluovuteta eikä takavarikoida.

Ilman tätä yksityispääoma ja yksityisomistaja ei tie-tenkään voi olla missään tekemisissä kanssamme. Kuiten-kin laista on jätetty pois tuomiovaltakysemyys, josta sopimusluonnoksessa alunperin mainittiin. Huomasimme

sittemmin, ettei se ole meille edullista. Tuomiovalta jää näin ollen alueellamme meidän haltuun. Selkkauksen sattuessa kysymyksen ratkaisevat meidän tuomarimme. Se ei ole oleva takavarikointia, vaan tuomiovaltaelintemme laillisten tuomiovaltaoikeuksien soveltamista.

Viidennessä kohdassa puhutaan työlakisäädöksistä. Alkuperäisen sopimusluonnoksen mukaan edellytettiin yhdessä Vanderlipin kanssa, ettei työlakisäädöksiä uloteta koskemaan paikkakuntia, joilla asuu alikehittyneitä heimoja, emme tiedä, mitä heimoja. Sellaisilla paikkakunnilla työlakisäädöksiä ei voida soveltaa. Poikkeus on oleva sellainen, että työlakisäädösten asemesta solmitaan erikoissopimus, jolla taataan työläisten oikeudet.

Viimeisessä kohdassa takaamme toimiluvanhaltijalle sen, ettei tehdä yksipuolisesti muutoksia. Ilman sitä ei tietenkään voi olla puhuttakaan toimilupayritysten sallimisesta. Mutta mitä merkitsee ei-yksipuolinen muutos, tämä kysymys on jätetty avoimeksi. Se riippuu kutakin toimilupaa koskevan sopimuksen tekstistä. Mahdollinen on myös sovinto-oikeudellinen käsittely, johon osallistuvat jotkut puolueettomat valtiot. Tämä on kohta, joka voi aiheuttaa erimielisyyttä ja antaa tietyn vapauden itse toimilupaehtojen määrittelyyn. Huomautettakoon, että esimerkiksi työläisten menshevistisiä johtajia pidetään kapitalistisessa maailmassa luotettavina miehinä. He kuuluvat porvarillisiin hallituksiin, ja porvarillisten hallitusten on perin vaikea epuuttaa sellaisia välitysmiehiä eli sovintotuomareita kuin ovat Euroopan maiden menshevikit eli sosialistiluopiot. Kokemus on kuitenkin osoittanut, että kun tilanne kärjistyy vähänkin vakavammin, herrat amerikkalaiset ja eurooppalaiset menshevikit eivät tiedä, miten heidän olisi meneteltävä, ja heidän on pakostakin annettava perään vallankumouksellisten joukkojen painostuksesta, vaikka he pysyvätkin vallankumouksen vihollisina. Tämä kysymys on avoin. Me emme ryhdy ratkaisemaan sitä etukäteen.

Lukemistani ehdoista huomaatte, etteivät toimiluvan saaneiden kapitalistien ja sosialistisen tasavallan väliset taloudelliset suhteet ole läheskään lujat eivätkä kestävä. On selvää, että kapitalisti, joka säilyttää yksityisomaisuuden ja riistosuhteet, ei voi sosialistisessa tasavallassa olla olematta vieras aines. Ja tästä seuraa se, joka on alustukseni tärkeimpiä johtoahtajuksia: että toimiluvat on sodan

jatkamista, mutta vain toisessa muodossa. Selitän tätä heti yksityiskohtaisesti, haluan vain ensin esittää toimilupien kolme tärkeintä muotoa eli kohdetta.

Olemme laatineet tähän kirjaseen luettelon tärkeimmistä toimilupakohteista, ja Korkeimmassa Kansantalouselvostossa työskentelevät toverit, jotka ovat antaneet aineiston kirjasta varten ja toimittaneet sen, ovat liittäneet karttoja, joista näkyvät havainnollisesti toimilupakohteet. Kartoista näkyy, että tärkeimpiä toimilupakohteita on kolmea eri lajia: ensinnäkin toimiluvat metsäteollisuuden harjoittamiseen peräpohjollassa, toiseksi toimiluvat elintarviketuotannon harjoittamiseen ja kolmanneksi toimiluvat vuoriteollisuuden harjoittamiseen Siperiassa.

Meille ovat taloudellisesti ilmeisen edullisia toimiluvat metsäteollisuuden harjoittamiseen Euroopan-Venäjän peräpohjollassa, missä on kymmeniä, satoja miljoonia desjatiinoja metsää, jota emme pysty lainkaan käyttämään hyväksi, kun ei ole kulkuteitä eikä tuotantovälineitä ja elintarvikkeiden kuljetus sikäläisiä työläisiä varten on mahdotonta, ja missä voimakkaan laivaston omistavalla valtiolla on mahdollisuus valmistaa normaalisti puutavaraa ja kuljettaa sitä pois valtavat määrät.

Jos haluamme järjestää tavaravaihdon ulkomaiden kanssa, ja sitähan me haluamme, käsitämme sen välttämättömyyden, niin perusetujemme mukaista on saada mahdollisimman pian kapitalistisista maista tuotantovälineitä (vetureita, koneita, sähkölaitteita), joita ilman emme voi kunnostaa teollisuuttamme vähääkään tuntuvammin ja eräissä tapauksissa emme laisinkaan, koska emme voi hankkia tehtaillemme tarpeellisia koneita. On lahjottava kapitalismi kaksinkertaisella liikevoitolla. Se saa lisävoittoa — mitäpä siitä, lisävoitosta —, saammehan me sen, mikä on tärkeintä, minkä avulla pääsemme voimistumaan, nousemme lopullisesti ja oillemme ja voitamme kapitalismin taloudellisesti. Saadaksemme parhaita koneita y.m.s. meidän on maksettava. Millä me maksamme? Meillä on muutaman miljoonan kultavaranto, joka meille on jäänyt. Näette erikoisesta Venäjän sähköistämissuunnitelmasta, että tuo kymmeniksi vuosiksi laadittu suunnitelma ja lisäksi teollisuuden kunnostamistyöt vaativat likimääräisten laskelmien mukaan 17 miljardiin kultaruplaan nousevia menoja. Yksistään sähköistäminen tulee välittömästi

maksamaan yli miljardin kultaruplaa. Emme voi kattaa näitä menoja kultavarannollamme, elintarvikkeiden vienti on äärimmäisen epäsuotavaa ja uskallettua, sillä emme voi turvata täydellisesti omaakaan teollisuuttamme elintarvikkeilla, mutta menot on katettava. Eikä meillä siinä suhteessa ole taloudellisesti sen sopivampaa kohdetta kuin peräpohjolan metsät, joita meillä on uskomattoman paljon, puut mätänevät ja tuhoutuvat, sillä meillä ei ole voimia niiden taloudelliseen hyväksikäyttöön. Ja kuitenkin puutavara on maailmanmarkkinoilla tavattoman arvokasta. Tässä suhteessa peräpohjola on meille sopiva myös poliittisesti, sillä se on kaukaista syrjäseutua. Nämä toimitukset ovat meille sopivia sekä poliittisesti että taloudellisesti, ja meidän on pantava pääpaino niihin. Miljutin tiedotti Moskovan neuvottelukokouksessa, josta olen puhunut, että neuvottelut Englannin kanssa toimituksen myöntämisestä Euroopan-Venäjän pohjoisosassa edistyvät. Siellä on kymmeniä miljoonia desjatiinoja metsää. Jos luovutamme toimituslupansaajille kolme tai viisi miljoonaa desjatiinaa metsää shakkiruudukkojärjestyksessä ja turvaamme samalla itsellemme mahdollisuuden käyttää hyväksemme nykyaikaisia tuotantolaitoksia, ottaa oppia, suoda teknikoillemme mahdollisuuden osallistua työhön, niin me hyödyimme paljon ja teemme kanssamme kauppoihin ryhtyneille kapitalistisille valtioille vaikeammaksi aloittaa sotatoimia meitä vastaan, sillä sota mitätöntää kaikki, sodan puhjetessa rakennukset, teknilliset laitteet ja rautatiet jäävät meille. Uusien mahdollisten Koltshakien, Denikinien y.m. on vaikeampi toteuttaa meitä vastaan suunnattuja hankkeita.

Toinen toimituslupalaji ovat elintarviketeollisuuden harjoittamiseen myönnettävät toimitukset. Paitsi Länsi-Siperiaa, jossa on valtavan laaja alue ensiluokkaista maata, jota emme voi käyttää, sillä se sijaitsee kaukana kulkuteistä, yksistään Euroopan-Venäjällä ja Ural-joen varrella (Maa-talouden komissariaattimme antoi vastaavan tehtävän ja määritteli, kuinka paljon on maata, jota emme voi viljellä: Ural-joen varrella on vähintään 3 miljoonaa desjatiinaa, jotka kasakat jättivät voitettuumme kansalaissodan) on mainiota maata, joka olisi otettava viljelykseen, mutta jota emme voi muokata työjuhtien puutteen ja tuotantovoimien heikentymisen takia.

Donin alueen neuvostotiloilla on noin 800.000 desjatiinaa, joita emme voi viljellä ja joiden viljeleminen vaatii valtaavan määrän työjuhtia tai kokonaisia traktoriosastoja, joita meillä ei ole, kun taas eräät kapitalistiset maat, m.m. huutavassa elintarvikepulassa olevat Itävalta, Saksa, Böömi, voisivat panna liikkeelle traktorit ja saada kesän kuluessa mainiota vehnää. Emme tiedä, paljonko onnistumme saamaan aikaan tässä suhteessa. Meillä toimii nykyään kaksi traktoritehdasta, Moskovassa ja Pietarissa, mutta vaikeiden olojen vuoksi ne eivät voi antaa paljon traktoreita. Voisimme helpottaa tilannetta ostamalla suuren määrän traktoreita. Traktorit ovat mitä tärkeimpiä välineitä, joiden avulla saadaan aikaan jyrkkä käänne vanhassa maanviljelyksessä ja laajennetaan kylvöjä. Näillä toimitiluvilla voimme näyttää monille maille, että pystymme kehittämään maailmantaloutta valtavissa mittasuhteissa.

Vaikkei propagandamme eikä ehdotuksemme saavuttaisikaan menestystä, vaikkei tarjoustamme otettaisikaan vastaan, niin siitä kaikesta olisi kuitenkin sekä poliittista että sosialistista hyötyä. Se, mitä tapahtuu kapitalistisessa maailmassa, ei ole ainoastaan rikkauksien ryöstökäyttöä, vaan myös järjettömyyttä ja rikos, sillä eräissä maissa on liikaakin elintarvikkeita, joita ei voida myydä valuuttamullistusten takia, koska raha on menettänyt useissa tappion kärsineissä maissa arvonsa. Elintarvikkeita mätäneee suurin määrin, mutta samanaikaisesti sellaisissa maissa kuin Saksassa kymmenet miljoonat ihmiset ovat suorastaan kuolemaisillaan. Kaikki kapitalistiset maat ja Venäjää ympäröivät pikkumaat alkavat nähdä selvästi kapitalismin järjettömyyden, tuon rikoksen. Neuvostotasavalta astuu esiin ja sanoo: „Meillä on satoja tuhansia desjatiinoja mainiota maata, minkä voi kyntää traktoreilla, ja teillä on traktoreita, teillä on bensiiniä ja ammattitaitoisia teknikoita; me ehdotamme kaikille kansoille, m.m. myös kapitalististen maiden kansoille, että ne ottaisivat perustehtäväkseen kansantalouden jälleenrakentamisen ja kaikkien kansojen pelastamisen nälänhädältä”. Elleivät kapitalistit sitä käsitä, niin se todistaa, että kapitalistinen järjestelmä on mätä, järjetön ja rikollinen. Tällä ei ole pelkästään propagandistinen merkitys; tämä on kommunistinen kehotus vallankumoukseen, sillä tämä osoittaa selvästi — ja tuo selvyys juurtuu yhä enemmän kaikkien kansojen

tietoisuuteen —, että kapitalismi luhistuu, ettei se voi tyydyttää tarpeita. Imperialististen maiden mitätön vähemmistö rikastuu, mutta koko joukko muita maita on suorastaan perikadon partaalla. Maailmantalous vaatii uudelleenjärjestelyä. Ja Neuvostotasavalta esittää uudelleenjärjestelysuunnitelman, täysin asiallisen, kiistattoman ja toteutettavissa olevan ehdotuksen: „Te kuolette kapitalismin aikana nälkään, vaikka teillä on tavattomasti teknillisiä välineitä, — käyttämällä yhteisesti teidän teknillistä kalustoanne ja meidän raaka-aineitamme voidaan poistaa pula, mutta esteenä ovat kapitalistit. Me kehotamme heitä tekemään näin, mutta he jarruttavat, estävät tekemästä sitä”. Nämä ovat toinen laji toimilupia — elintarvike- eli traktoritoimilupia.

Kolmas laji toimilupia ovat vuoriteollisuuden harjoittamiseen myönnettävät toimiluvat. Ne on lueteltu Siperian kartassa, jossa on osoitettu tarkasti kaikki paikkakunnat, jotka voivat tulla kysymykseen toimilupa-alueina. Siperian kaivannaisrikkauudet ovat aivan rajattomat, emmekä voisi parhaassakaan tapauksessa, jos kaikki sujuisi hyvin, ottaa niistä muutamassa vuodessa käyttöön sadannesosaakaan. Ne ovat sellaisissa paikoissa, että tarvitaan hyvää kalustoa. Siellä on sellaisia kaivannaisia kuin kuparimalmia, mitä kapitalistiset maat, sähköteollisuus tarvitsevat kipeästi, koska näistä kaivannaisista on kova puute. Maailmantalouden jälleenrakentaminen ja maailman tekniikan parantaminen on mahdollista, jos ryhdytään normaaliin suhteisiin meidän kanssamme.

Näiden toimilupien realisoiminen on tietenkin vaikeaa, t.s. niiden suhteen on olemassa suurempia vaikeuksia kuin metsäteollisuutta ja elintarviketuotantoa koskeviin toimilupiin nähden. Toimiluvan nojalla tapahtuvassa elintarviketuotannossa on kysymys lyhytaikaisista traktoritöistä. Metsäteollisuuden alalla toimilupien myöntäminen ei myöskään tuota vaikeuksia, varsinkin kun tämä on sellainen ala, johon emme voi ryhtyä käsiksi, mutta vuoriteollisuuden toimilupa-alueet sijaitsevat osittain lähellä rautateitä ja osittain tiheään asutuilla seuduilla; siinä piilee suuri vaara, ja harkitsemme tarkemmin, annammeko toimilupia, ja asetamme tiettyjä ehtoja, sillä on aivan epäilemätöntä, että toimiluvat merkitsevät uutta sotaa. Kapitalistit tulevat meille käymään uutta sotaa, itse kapitalistien olemassaolo

on jo sotaa sosialistista maailmaa vastaan. Kapitalistiset talousyrietykset sosialistisessa valtiossa merkitsevät sotaa vapaan kaupan puolesta elintarvikeyliäämien luovutusvelvollisuuspolitiikkaa vastaan, sotaa yksityisomistuksen puolesta tasavaltaa vastaan, joka on lakkauttanut yksityisomistuksen. Ja tällä taloudellisella pohjalla syntyy hyvin monenlaisia keskinäisiä suhteita (sellaisia kuin „suharevkan”⁸⁵ ja meidän laitostemme väliset sotaiset suhteet). Meille voidaan sanoa, että te suljette „suharevkan” ja avaatte koko joukon uusia „suharevkoja” päästämällä kapitalisteja maahamme. Emme sulje silmiämme näkemästä sitä ja sanomme, että jos kerran olemme voittaneet tähän saakka, voittaneet silloin, kun vihollisemme ovat käyttäneet kaikkia keinoja torpedoidakseen yrityksemme, kun niitä torpedoitiin samanaikaisesti sekä sisältä että ulkoa käsin, niin emmekö todellakaan pysty pitämään puoliamme ja olemaan valppaita tietyillä aloilla, kun meillä on tietyt ehdot ja suhteet. Meillä on käytännöllistä kokemusta taistelusta sotilaallista vakoilua, kapitalistien järjestämää sabotaasia vastaan. Tätä taistelua kävimme silloin, kun vihollisemme piileskelivät omissa laitoksissamme;— emmekö sitten pystyisi pitämään heitä kurissa, kun päästämme maahamme kapitalisteja tiettyjen luettelujen mukaan, tietyillä ehdoilla? Kyllähän me tiedämme, että he rikkovat ehtoja, tulemme taistelemaan sitä vastaan. Mutta, toverit, perustoiltaan kapitalistiset toimilupayrietykset tietävät sotaa. Niin kauan kuin me emme ole kukistaneet pääomaa muissa maissa, niin kauan kuin se on meitä paljon voimakkaampi, se voi minä aikana tahansa suunnata voimansa meitä vastaan, aloittaa jälleen sodan meitä vastaan. Ja siksi meidän on voimistuttava, ja tätä varten on kehitettävä suurteollisuutta ja kunnostettava kulkulaitos. Tätä politiikkaa ajaessamme antaudumme riskiin, suhteet ovat jälleen sotaisia, jälleen käydään taistelua, ja jos he häiritsevät politiikkamme läpiviemistä, ryhdymme sotaan heitä vastaan. Olisi peräti virheellistä luulla, että rauhanomainen toimilupasopimus on kapitalistien kanssa tehty rauhansopimus. Se on sotaa tietävä sopimus, joka on meille kuitenkin vähemmän vaarallinen, se ei ole niin rasittava työläisille ja talonpojille, se ei ole niin rasittava kuin sinä hetkenä, jolloin meitä vastaan lähetettiin parhaat tankit ja tykit, ja sen vuoksi meidän on käytettävä

hyväksemme kaikki keinot, on päästävä siihen, että voisimme taloudellisten myönnytysten kustannuksella kehittää taloudellisia voimiamme, helpottaa taloutemme jälleerakentamista. Kapitalistit eivät tietenkään noudata sopimuksia, sanovat toimilupia pelkäävät toverit. On itsestään selvää, ettemme suinkaan voi lohdutella itseämme sillä, että kapitalistit noudattavat sopimusta. Se on oleva sotaa, ja viimeinen argumentti, joka ylipäänsä jää sosialistisen tasavallan suhteisiin kuuluvaksi argumentiksi, on sota.

Tuo sota uhkaa meitä nyt joka hetki. Me käymme rauhanneuvotteluja Puolan kanssa, ja meillä on kaikki mahdollisuudet tai, ollaksemme täsmällisempiä, ainakin hyvin runsaasti mahdollisuuksia saada solmituksi rauhansopimus. Mutta epäilemättä Savinkovit ja ranskalaiset kapitalistit pyrkivät estämään sopimuksen solmimisen. Kapitalistit voivat aloittaa sodan, elleivät tänään, niin huomenna, ja he aloittaisivat sen mielellään jo nyt, ellei kolmen vuoden kokemus olisi opettanut heitä. Toimiluvat tietävät tiettyä riskiä; toimiluvat tietävät tappiota; toimiluvat ovat sodan jatkamista. Se on epäilemätöntä, mutta tämä sota on meille edullisempaa. Kun saamme tietyn vähimmäismäärän tuotantovälineitä, vetureita ja koneita, emme tule taloudellisesti olemaan sellaisia kuin tähän saakka ja silloin imperialistiset maat ovat meille vieläkin vaarattomampia.

Meille on sanottu, että toimiluvansaajat luovat poikkeukselliset olosuhteet työläisilleen, tuovat heille paraslaatuista vaatteita, jalkineita ja elintarvikkeita. Tällä tavalla he tulevat harjoittamaan propagandaa meikäläisten työläisten keskuudessa, jotka saavat kärsiä puutetta ja joutuvat kärsimään sitä vielä pitkän aikaa. Käy niin, että työläiset kärsivät puutetta sosialistisessa tasavallassa, jonka vierellä on kapitalistinen saari, jolla työläiset elävät erinomaisesti. Sellaisia epäilyksiä kuulee hyvin usein puoluekokouksissamme. Tietenkin tuollainen vaara on olemassa ja se osoittaa, että toimiluvat tietävät sodan jatkamista eivätkä rauhaa, mutta kun olemme joutuneet kestäämään paljon suurempia kieltämyksiä ja samalla nähneet, että kapitalistisista maista tulee sittenkin meille työläisiä, vaikka tietävätkin joutuvansa Venäjällä paljon huonompiin taloudellisiin oloihin, niin emmekö pysty panemaan tuollaisen propagandan vastapainoksi omaa propagandaamme, emmekö pysty todistamaan työläisille, että kapitalismi voi tietenkin luoda tie-

tyille työläisryhmilleen paremmat olosuhteet, mutta etteivät muiden työläisjoukkojen olot siitä parane? Ja lopuksi, miksi joka kerta, kun olemme joutuneet kosketuksiin porvarillisen Euroopan ja Amerikan kanssa, aina olemme hyötyneet me eivätkä he? Miksi he tähän saakka ovat pelänneet lähettää meille valtuuskuntia, mutta me emme ole pelänneet lähettää heille? Tähän saakka olemme aina voittaneet puolellemme vaikka pienen osan valtuuskunnista, joita he ovat meille lähettäneet, vaikka valtuuskuntiin on kuulunut pääasiallisesti menshevistisiä aineksia ja nämä ihmiset ovat tulleet meille vain lyhyeksi aikaa. Onko meillä syytä pelätä, ettemme pysty selittämään totuutta työläisille?! Olisimme perin keuhkoja, jos pelkäisimme sitä, jos antaisimme näille ajatuksille suuremman merkityksen kuin sille suoranaiselle edulle, mikä toimiluvissa on tärkeintä. Talonpoikiemme ja työläistemme asema on yhä vaikea. Sitä on parannettava. Siinä suhteessa meillä ei voi olla mitään epäilyksiä. Luullakseni olemme samaa mieltä siitä, että toimilupapolitiikka on samaten sodanjatkamispolitiikkaa, mutta tehtävänämmä on turvata yksinäisen, kapitalististen vihollisten ympäröimän sosialistisen tasavallan olemassaolo, säilyttää tasavalta, joka on paljon heikompi kuin sitä ympäröivät kapitalistiset viholliset, tehdä siten mahdottomaksi vihollisten yhdistyminen taisteluun meitä vastaan, häiritä heidän politiikkansa toteuttamista, estää heitä saamasta voittoa; tehtävänämmä on turvata Venäjä kalustolla ja välineillä, jotka ovat välttämättömiä talouden jälleenrakentamista varten, sillä kun saamme ne, nousemme niin vankasti jaloillemme, etteivät mitkään kapitalistiset viholliset meitä pelota. Tämä on se näkökanta, jota olemme pitäneet ohjeenamme toimilupapolitiikassamme ja jonka tässä esitin.

KANSANKOMISSAARIEN NEUVOSTON TOIMINTASELOSTUS
JOULUKUUN 22 pnä

(Huutoja paikalta: „Eläköön toveri Lenin!” Myrskyisiä suosionosoituksia. Myrskyisiä kunnianosoituksia.) Toverit, minun on selostettava hallituksen ulko- ja sisäpolitiikkaa. Selostukseni tarkoituksena ei käsittäökseni ole se, että luettelisin teille vaikkapa huomatuimmat ja tärkeimmät työläisten ja talonpoikain vallan lakiesitykset ja toimenpiteet. Luullakseni teitä ei kiinnostaisi myöskään se, että kertoisin tämän ajanjakson tapahtumista, eikä sillä olisi mitään oleellista merkitystä. Minusta tuntuu, että on koetettava tehdä johtopäätökset niistä tärkeimmistä opetuksista, joita olemme saaneet tämän vuoden aikana, joka on ollut yhtä rikas suurista politiikan käännteistä kuin edelliset vallankumousvuodet, ja määriteltävä näiden vuoden kokemuksista tekemiemme johtopäätösten perusteella kiireellisimmät poliittiset ja taloudelliset tehtävät, jotka meidän on ratkaistava ja joihin Neuvostovalta niin teidän harkittavaksenne ja vahvistettavaksemme esitettyjen lakiehdotusten kuin myös kaikkien toimenpiteidensä kautta panee suurimman toiveensa antaen niille suurimman merkityksen ja odottaen niiden suorittamisen tuottavan tuntuvaan menestystä taloudellisessa rakennustyössämme. Siksi sallikaa minun mainita vain lyhyesti tasavallan kansainvälisestä asemasta ja viime vuoden tärkeimmistä yhteenvedoista ulkopoliittikan alalla.

Te kaikki tietenkin tiedätte, että Puolan tilanherrat ja kapitalistit pakottivat meidät sotaan Länsi-Euroopan eivätkä yksin Länsi-Euroopan kapitalististen maiden painostuksesta ja pakotuksesta. Tiedätte, että kuluvan vuoden

huhtikuussa ehdotimme Puolan hallitukselle rauhaa ehdoilla, jotka olivat sille paljon edullisemmat kuin nykyiset, ja vain äärimmäisen välttämättömyyden pakosta, kun välirauhaneuvottelumme Puolan kanssa olivat täydellisesti epäonnistuneet, meidän oli pakko ryhtyä sotaan, joka siitä tavattoman raskaasta tappiosta huolimatta, minkä joukkomme kärsivät Varsovan luona ilmeisesti sodan aiheuttaman liikaväsymyksen vuoksi, päättyi kuitenkin rauhaan, joka oli meille edullisempi kuin se, jota tarjosimme Puolalle huhtikuussa. Välirauhansopimus Puolan kanssa on allekirjoitettu, ja parhaillaan käydään neuvotteluja lopullisen rauhan solmimisesta. Emme salaa itseltämme lainkaan sitä vaaraa, minkä aiheuttaa eräiden itsepintaisimpien kapitalististen maiden painostus ja myös venäläisten valkokaartilaiden tiettyjen piirien painostus, jonka tarkoituksena on estää noiden neuvottelujen päättyminen rauhaan. Mutta meidän on sanottava, että Entente-maiden politiikka, jonka suuntana on aseellinen puuttuminen asioihimme ja Neuvostovallan nujertaminen asevoimin, kärsii yhä suurempia tappioita, ja me saamme rauhanpolitiikkamme kannalle yhä useampia valtioita, jotka ovat Neuvostovaltaan nähden ehdottomasti vihamielisellä kannalla. Rauhansopimuksen allekirjoittaneiden valtioiden lukumäärä kasvaa, ja on hyvin luultavaa, että lopullinen rauhansopimus Puolan kanssa allekirjoitetaan lähiaikoina, ja täten annetaan vielä yksi mitä tuntuvin isku liittoutuneille kapitalistisille voimille, jotka yrittävät riistää meiltä vallan sodan avulla.

Toverit, te tiedätte tietenkin myös sen, että tilapäiset tappiomme Puolan sodassa ja vaikea asemamme erinäisinä sodan kausina johtuivat siitä, että meidän piti taistella Wrangelia vastaan, jonka oli tunnustanut virallisesti eräs imperialistinen valtio⁸⁶ ja joka sai valtavan suurta aineellista, sotilaallista ja muuta apua. Päättääksemme sodan mahdollisimman nopeasti meidän oli keskitettävä pikaisesti joukkomme antaaksemme Wrangelille ratkaisevan iskun. Te tietenkin tiedätte, kuinka tavattoman suurta sankaruutta osoitti Punainen Armeija murtaessaan esteet ja linnoituslaitteet, joita sotilasspesialistit ja -auktoriteetitkin pitivät luoksepääsemättöminä. Wrangelista saavutettu täydellinen, ratkaiseva ja tavattoman nopea voitto on Punaisen Armeijan historian loistavimpia sivuja. Näin siis on

tehty loppu sodasta, johon valkokaartilaiset ja imperialistit meidät pakottivat.

Nyt voimme ryhtyä paljon varmemmin ja päättäväisemmin meille läheiseen, välttämättömään ja meitä jo kauan kiinnostaneeseen taloudelliseen rakennustyöhön varmoina siitä, ettei kapitalisti-isäntien ole nyt yhtä helppo keskeyttää tätä työtä kuin aikaisemmin. Mutta meidän on tietenkin oltava varuillamme. Emme voi missään tapauksessa sanoa varmasti, ettei meitä enää uhkaa sota. Eikä tämä varmuuden puute johdu lainkaan siitä, ettemme ole vielä saaneet solmittua virallisia rauhansopimuksia. Tiedämme varsin hyvin, ettei Wrangelin armeijan rippeitä ole vielä tuhottu, vaan ne lymyilevät melko lähellä ja kapitalistiset valtiot holhoavat ja suojelevat niitä, auttavat tuon armeijan ennallistamista; että venäläiset valkokaartilaisjärjestöt toimivat voimaperäisesti pyrkien muodostamaan uudelleen niitä tai näitä sotaväenosastoja ja pitämään ne yhdessä Wrangelilla olevien voimien kanssa valmiina ryhtyäkseen sopivalla hetkellä uuteen hyökkäykseen Venäjälle.

Sen vuoksi meidän on joka tapauksessa oltava valmiina sodan varalta. Luottamatta niihin iskuihin, joita imperialisteille on jo annettu, meidän on pidettävä Punainen Armeijamme hinnalla millä hyvänsä täysin taisteluvalmiina ja voimistettava sen taistelukykyä. Armeijan tietyn osan vapauttaminen ja sen nopea kotiuttaminen ei tietenkään ole haitaksi. Luotamme siihen, että tavattoman suuri kokemus, jota Punainen Armeija ja sen johtajat ovat sodan aikana saaneet, auttaa meitä parantamaan nyt armeijaa laadullisesti. Ja pääsemme siihen, että armeijaa supistaessamme säilytämme kantajoukon, minkä ylläpito ei muodostu tasavallalle liian rasittavaksi, ja samalla, joskin armeijan miesvahvuus tulee olemaan pienempi, takaamme paremmin kuin aikaisemmin mahdollisuuden nostaa jälleen tarpeen tullen jalkeille ja panna liikekannalle entistä suuremman sota-voiman.

Ja olemme varmoja, että kaikki naapurivaltiot, jotka ovat jo menettäneet paljon sen takia, että ovat tukeneet meitä vastaan toimivia valkokaartilaiden salaliittoja, ovat ottaneet kyllin vakavasti varteen kokemuksen antaman kiistattoman opetuksen ja arvioineet oikealla tavalla sovinnollisuutemme, jonka kaikki ovat selittäneet johtuvan heikkoudestamme. Niiden piti kolmen vuoden kokemuksesta vakuut-

tua, että samalla kun ilmaisemme mitä järkkymättömintä rauhantahtoa, olemme sotilaallisessakin suhteessa valmiina. Ja jokainen meitä vastaan tehty sotayritys merkitsee valtioille, jotka sellaiseen sotaan ryhtyvät, ehtojen huononemista verrattuna siihen, millaisia ne olisivat voineet olla ilman sotaa ja ennen sotaa ja millaisia ne tulevat olemaan sodan seurauksena ja sen jälkeen. Se on todistettu moniin valtioihin nähden. Ja se on saavutuksemme, josta emme luovu ja jota yksikään meitä ympäröivistä tai Venäjän kanssa poliittisessa kosketuksessa olevista valtioista ei unohda. Tämän ansiosta suhteemme naapurivaltioihin paranevat jatkuvasti. Tiedätte, että olemme solmineet lopullisen rauhan monien Venäjän läntisten naapurivaltioiden kanssa, jotka aikaisemmin kuuluivat entiseen Venäjän keisarikuntaan ja joiden riippumattomuuden ja suvereenisuuden Neuvostovalta on tunnustanut ehdottomasti, politiikkamme periaatteita vastaavasti. Näillä perusteilla solmittu rauhalla on kaikki mahdollisuudet olla lujempi kuin kapitalistit ja eräät Länsi-Euroopan valtiot haluaisivat.

Mitä Latvian hallitukseen tulee, niin minun on sanottava, että yhteen aikaan meidän ja sen suhteet uhkasivat ikään kuin huonontua, vieläpä niin pahasti, että heräsi ajatus mahdollisesta diplomaattisten suhteiden katkaisemisesta. Latviassa olevan edustajamme viimeksi lähettämässä selostuksessa kuitenkin ilmoitetaan, että politiikassa on tapahtunut jo käänne, monet väärinkäsitykset ja oikeutettua tyytymättömyyttä aiheuttaneet syyt on poistettu. On olemassa hyviä toiveita siitä, että lähiaikoina pääsemme läheisiin taloudellisiin suhteisiin Latvian kanssa, josta meille tavaravaihdossa Länsi-Euroopan kanssa on luonnollisesti vielä enemmän hyötyä kuin Eestistä ja muista VSFNT:n naapurivaltioista.

Toverit, minun on niin ikään huomautettava, että Idässä politiikkamme on tämän vuoden aikana saavuttanut huomattavia voittoja. Meillä on syytä iloita siitä, että on muodostettu ja lujitettu Buharan, Azerbaidzhanin ja Armenian Neuvostotasavallat, jotka eivät ole ainoastaan palauttaneet täydellisesti itsenäisyyttään, vaan joissa työläiset ja talonpojat ovat ottaneet vallan käsiinsä. Nämä tasavallat ovat osoituksena ja todistuksena siitä, että Neuvostovallan ideat ja periaatteet käsitetään ja voidaan toteuttaa viipymättä paitsi teollisesti kehittyneissä maissa, joissa on

sellainen yhteiskunnallinen tuki kuin proletariaatti, myös maissa, joissa on sellainen perusta kuin talonpoikaisto. Talonpoikain Neuvostojen aate on voittonut. Valta on talonpoikain varmoissa käsissä; heidän hallussaan ovat maat, tuotantovälineet. Talonpoikaisten neuvostotasavaltojen ja Venäjän sosialistisen tasavallan ystävyysuhteet on jo lujitettu politiikkamme käytännöllisillä tuloksilla.

Voimme olla iloisia myös kohdakkoin solmittavasta meidän ja Persian välisestä sopimuksesta; ystävyysuhteet Persian kanssa takaa kaikkien imperialismin ikeestä kärsivien kansojen perusetujen samaisuus.

On mainittava myös, että ystävyysuhteemme Afganistanin kanssa paranevat ja lujittuvat jatkuvasti, ja vieläkin enemmän ne lujittuvat Turkin kanssa. Viimeksi mainitun valtion suhteen Entente-maat ovat tehneet puolestaan kaikkensa estääkseen Turkin ja Länsi-Euroopan maiden väliset vähääkään normaalit suhteet. Tämä seikka ja Neuvostovallan lujittuminen takaavat yhä suuremmassa määrässä sen, että huolimatta porvariston kaikista vastatoimenpiteistä ja vehkeilyistä ja siitä, että Venäjää ympäröivät maat pysyvät porvarillisina, Venäjän ja sorrettujen Idän kansakuntien liitto ja ystävyysuhteet lujittuvat, sillä tärkein tosiasia kaikessa politiikassa on imperialistinen väkivalta niitä kansoja kohtaan, joilla ei ollut onnea päästä voittajien joukkoon, ja tämän imperialismin maailmanpolitiikan seurauksena on kaikkien sorrettujen kansojen keskinäinen lähentyminen, liittoutuminen ja ystävyys. Menestys, jota olemme saavuttaneet tässä suhteessa myös Lännessä, eurooppalaistuneimpien valtioiden suhteen, osoittaa, että nykyinen ulkopoliittikkamme on pohjaltaan oikeaa ja että kansainvälisen asemamme lujittuminen on varmalla pohjalla. Olemme varmoja siitä, että kun edelleenkin harjoitamme rauhanpolitiikkaamme ja teemme myönnytyksiä (meidän on tehtävä niitä välttääksemme sotaa), niin kaikista imperialistien juonitteluista ja hankkeista huolimatta, imperialistien, jotka voivat tietenkin aina riitaannuttaa yhden tai toisen valtion meidän kanssamme, kaikesta tuosta huolimatta politiikkamme perussuunta ja itse imperialistisen politiikan olemuksesta johtuvat perusintressit pääsevät voitolle ja panevat VSFNT:n solmimaan yhä läheisempiä suhteita yhä useampiin sen ympärillä sijaitseviin naapurivaltioihin. Ja tämä takaa sen, että voimme ryhtyä

perusteelliseen taloudelliseen rakennustyöhön, voimme tehdä työtä pitemmän aikaa rauhallisina, järkähtämättöminä ja varmoina.

Minun on myös sanottava, että parhaillaan käydään neuvotteluja Englannin kanssa kauppasopimuksen allekirjoittamisesta. Valitettavasti neuvottelut ovat pitkittyneet paljon enemmän kuin olisimme halunneet, mutta me olemme tässä suhteessa aivan syyttömiä. Jo heinäkuussa, jolloin Englannin hallitus neuvostojoukkojen suurimman menestyksen hetkellä esitti meille virallisesti sopimustekstin, mikä olisi tehnyt mahdolliseksi kauppasuhteet, vastasimme täysin myöntävästi, mutta siitä lähtien Englannin hallituksessa ja Englannin valtiossa käyty eri virtausten välinen taistelu on jarruttanut tätä asiaa. Näemme Englannin hallituksen epäroivän, se on uhannut katkaista kokonaan suhteensa meihin ja lähettää viipymättä Pietaria vastaan laivastonsa. Olemme nähneet sen, mutta samalla olemme nähneet, kuinka vastaukseksi tähän uhkaukseen kautta koko Englannin on perustettu „Toimintakomiteoita”. Olemme nähneet, miten opportunistisen suuntauksen äärimmäisainesten ja näiden johtajien on täytyneet työläisten painostuksesta lähteä tälle aivan „ei-perustuslaillisen” politiikan tielle, minkä he itse eilen tuomitsivat. Osoittautui, että siihen saakka kaikista Englannin ammattiliikkeessä vallalla olleista menshevistisistä ennakkoluuloista huolimatta työtekevien joukkojen paine ja tietoisuus olivat niin voimakasta, että katkaisivat imperialistien sotapolitiikalta kärjen. Ja nyt, rauhanpolitiikkaamme jatkaen, kannatamme sitä ehdotusta, jonka Englannin hallitus esitti heinäkuussa. Olemme valmiit allekirjoittamaan heti kauppasopimuksen, ja kun sitä ei ole tähän saakka allekirjoitettu, niin syypäitä siihen ovat yksinomaan eri suuntauksia ja virtauksia edustavat Englannin hallituspiirit, jotka haluavat estää kauppasopimuksen solmimisen, jotka haluavat vastoin työläisten valtaenemmistön ja vieläpä vastoin Englannin porvaristonkin valtaenemmistön tahtoa saada vielä kerran mahdollisuuden hyökätä esteettömästi Neuvosto-Venäjän kimppuun. Se on heidän asiansa.

Mitä pitemmältä eräät Englannin vaikutusvaltaiset piirit, finanssipääoma- ja imperialistipiirit jatkavat tuollaista politiikkaa, sitä enemmän tuo politiikka pahentaa rahatalouden tilaa, sitä enemmän se lykkää osittaisen sopimuksen

solmimista, mikä nyt on välttämätön porvarillisen Englannin ja Neuvostotasavallan välillä, sitä enemmän se sysää imperialisteja siihen, että he joutuvat hyväksymään sitten täydellisen sopimuksen eivätkä osittaista.

Toverit, minun tulee sanoa, että tähän Englannin kanssa solmittavaan kauppasopimukseen liittyy eräs kysymys, joka on talouspolitiikkamme huomattavimpia kysymyksiä —, nimittäin toimilupakysymys. Kuluvan vuoden marraskuun 23 p:nä hyväksytty toimilupalaki on tärkeimpiä lakeja, joita Neuvostovalta on kuluneena toimintakautena hyväksynyt. Te kaikki tietenkin tunnette tuon lain tekstin. Te kaikki tiedätte, että olemme nyt julkaisseet lisäaineistoa, jonka perusteella kaikki Neuvostojen edustajakokouksen osanottajat voivat perehtyä mitä täydellisimmin tähän kysymykseen. Olemme julkaisseet erillisenä kirjasena paitsi tuon dekreetin tekstin myös luettelon tärkeimmistä toimilupa-alueista, nimittäin elintarviketuotannon, metsä- ja vuoriteollisuuden harjoittamiseen tarkoitetuista toimilupa-alueista. Olemme ryhtyneet toimenpiteisiin, että tuon dekreetin teksti tulisi mahdollisimman pian julkisesti tunnetuksi Länsi-Euroopan valtioissa, ja uskomme, että toimilupapolitiikkamme tulee olemaan menestyksellistä myös käytännön kannalta. Emme lainkaan salaa itseltämme niitä vaaroja, joita liittyy tämän politiikan toteuttamiseen sosialistisessa Neuvostotasavallassa, joka sitä paitsi on heikko ja jälkeenjäänyt. Niin kauan kuin Neuvostotasavaltamme pysyy yksinäisenä saarena kapitalistisen maailman keskellä, olisi aivan naurettavaa kuvittelua ja utopismia luulla, että saavutamme täydellisen taloudellisen riippumattomuuden ja ne tai nämä vaarat katoavat. Niin kauan kuin säilyvät tällaiset syvälliset vastakohtaisuudet, tulee olemaan tietenkin myös vaaroja, eikä niitä voida paeta mihinkään. Meidän on vain pysyttävä lujina kestääksemme ne, osattava erottaa suuremmat vaarat pienemmistä ja asettaa pienemmät vaarat suurempien edelle.

Hiljattain meille tiedotettiin, että Nizhni-Novgorodin kuvernementin Arzamasin ujestin Neuvostojen edustajakokouksessa eräs puolueeton talonpoika sanoi toimilupien johdosta seuraavaa: „Toverit, lähetämme Teidät Yleisvenäläiseen edustajakokoukseen ja ilmoitamme, että me talonpojat olemme valmiit kärsimään vielä kolme vuotta nälkää ja vilua ja suorittamaan rasituksia, mutta älkää vain

myykö Venäjänmaata toimitilupa-alueiksi". Olen tavattoman iloinen tällaisista mielialoista, jotka ovat hyvin yleisiä. Arvelen, että meille on kuvaavaa juuri se, että puolueeseen kuulumattomien työtätekevien joukot, eivät ainoastaan työläiset, vaan myös talonpojat, ovat saaneet kolmen vuoden aikana sellaista poliittista ja taloudellista kokemusta, joka saa ja pakottaa pitämään suurimmassa arvossa kapitalisteista vapautumista, pakottaa suhtautumaan monta kertaa valppaammin ja tavattoman epäluuloisesti jokaiseen toimenpiteeseen, joka saattaa mahdollisesti tietää uutta kapitalismin palaamisen vaaraa. Otamme epäilemättä tarkasti varteen tuollaiset puheet, mutta meidän on sanottava, ettei ole puhettakaan Venäjän myymisestä kapitalisteille, että kysymys on toimitiluvista, ja sitä paitsi jokainen toimitilusopimus tehdään tietyksi määräajaksi, tietyin sopimusehdoin ja kaikin varauksin, joita on harkittu tarkoin ja joita tullaan harkitsemaan ja käsittelemään vielä monta kertaa yhdessä teidän kanssanne tässä edustajakokouksessa ja kaikenlaisissa muissa neuvottelukokouksissa, eivätkä nämä väliaikaiset sopimukset muistuta lainkaan myymistä. Nämä sopimukset ja Venäjän myyminen ovat kaksi eri asiaa, mutta ne ovat tietty taloudellinen myönnytys kapitalisteille, jotta saisimme siten tilaisuuden hankkia mahdollisimman pian niitä välttämättömiä koneita ja vetureita, joiden puutteessa emme voi jälleenrakentaa talouttamme. Meillä ei ole oikeutta hylkiä mitään, mikä voi hiukankin auttaa parantamaan työläisten ja talonpoikien asemaa.

Meidän on tehtävä kaikki mahdollinen kauppasuhteiden nopean uusimisen hyväksi. Neuvotteluja käydään nyt puolijulkisesti. Veturi- ja konetilauksemme eivät ole läheskään riittäviä, mutta sellaisia tilauksia on jo alettu tehdä. Kun alanme käydä neuvotteluja julkisesti, saamme paljon suuremmat mahdollisuudet. Teollisuuden avulla saamme paljon aikaa ja sitä paitsi lyhyemmässä ajassa, mutta tuo ajanjakso mitataan vuosina, monina vuosina, vaikka työ edistyisi hyvinkin. On muistettava, että joskin olemme nyt voittaneet sodan, saaneet rauhan, niin toisaalta historia opettaa meille, ettei ainoatakaan suurta kysymystä, ainoatakaan vallankumousta ole ratkaistu muuten kuin monien sotien kautta. Ja tätä opetusta me emme unohda. Olemme nyt pakottaneet monet mahtavat valtiot luopumaan sodasta

meitä vastaan, mutta emme tiedä, kuinka pitkäksi aikaa. Meidän on oltava varuillamme, sillä kun tilanteessa tapahtuu pieninkään muutos, imperialistirosvot karkaavat jälleen kimppuumme. Pitää olla valmiina sen varalta. Siksi on ennen kaikkea jälleenrakennettava talous, pantava selujasti jaloilleen. Sitä ei voida tehdä nopeasti, ellei saada kapitalistisista maista kalustoa, koneita. Ei pidä sääliä sitä, että kapitalistit saavat lisävoittoa, tärkeintä on tuojälleenrakennus. On välttämätöntä, että työläisten ja talonpoikien mieliala olisi samanlainen kuin niiden puolueettomien talonpoikien, jotka sanoivat, etteivät he pelkää uhrauksia ja kieltäymyksiä. He tajuavat kapitalistien asioihimme puuttumisen vaarallisuuden eivätkä suhtaudu toimilupiin herkkäuskoisesti, vaan näkevät, että ne ovat sodan jatkamista, ankaraa taistelua, mutta vain toisella maaperällä, näkevät, että porvaristo saattaa uudelleen yrittää palauttaa vanhan kapitalismin. Se on erinomaista, se on takeena siitä, että etujemme valvonta ja suojele ei tule olemaan ainoastaan Neuvostovallan elinten, vaan myös jokaisen työläisen ja talonpojan asiana. Ja olemme varmoja, että silloin, jopa toimilupasopimukset täyttäessämme, kykenemme varjelemaan etujamme niin hyvin, ettei kapitalistien valtaan palaamisesta voi olla puhettakaan; ja me teemme tuon vaaran mahdollisimman pieneksi, se tulee olemaan pienempi kuin sodanvaara; kaikki tämä vaikeuttaa uuden sodan aloittamista ja antaa meille mahdollisuuden jälleenrakentaa taloutemme helpommin, lyhyemmässä ajassa, pienemmässä vuosimäärässä (puhe on verrattain monista vuosista) ja kehittää sitä.

Toverit, taloudelliset tehtävät, taloudellinen rintama muodostuvat meillä nyt yhä uudelleen tärkeimmiksi ja ratkaiseviksi. Tarkastellessani sitä lainsäädännöllistä aineistoa, josta minun on tehtävä teille tiliä, vakuutuin siitä, että suurin osa sekä Kansankomissaarien Neuvoston että Puolustusneuvoston toimenpiteistä ja päätöksistä sisältää nykyään osittaisia, erinäisiä, usein aivan pieniä taloustoimintaan liittyviä toimenpiteitä. Ette tietenkään odota, että luettelisin nuo toimenpiteet. Se olisi äärettömän ikävää ja aivan mielenkiinnostonta. Haluaisin vain huomauttaa, ettei tämä suinkaan ole ensimmäinen kerta, jolloin asetamme työrintaman ensi tilalle. Palauttakaamme mieleen päätöslauselma, jonka Yleisvenäläinen TpKK hyväksyi huhti-

kuun 29 pnä 1918⁸⁷. Se oli aikaa, jolloin Brestin pakko-rauha paloitteli Venäjän taloudellisesti, ja kohtuuttoman raskas ryöstösopimus saattoi meidät erittäin vaikeisiin olosuhteisiin. Samalla ilmaantui mahdollisuus saada hengähdystauko, jonka ansiosta saatettiin ryhtyä elvyttämään rauhanomaista taloustoimintaa, ja Yleisvenäläinen TpKK kiinnitti heti — vaikka nyt tiedämme, että hengähdystauko oli varsin lyhytaikainen, — huhtikuun 29 pnä hyväksymässään päätöslauselmassa kaiken huomion tuohon taloudelliseen rakennustyöhön. Tämä päätöslauselma, jota ei ole peruutettu ja joka pysyy lakinamme, antaa meille oikeat suuntaviivat määritelläksemme, miten ryhdyimme ratkaisemaan tuota tehtävää ja mihin nyt on kiinnitettävä suurempi huomio edistääksemme työtämme ja viedäksemme sen päätökseen.

Tuota päätöslauselmaa tarkasteltaessa selviää, että monet kysymykset, joita joudumme nyt ratkaisemaan, asetettiin aivan selvästi, suoraan ja kyllin jyrkästi jo vuoden 1918 huhtikuussa. Sen muistaen sanomme: kertaaminen on opintojen äiti. Meistä ei ole lainkaan noloa kertailla nyt noita taloudellisen rakennustyön perustotuksia. Niitä tulemme kertailemaan vielä monesti, mutta huomatkaa, että toista on yleisten periaatteiden julistaminen, minkä me teimme vuonna 1918, ja toista se taloudellinen toiminta, johon käytännössä on jo ryhdytty. Ja joskin työssämme on tavattoman suuria vaikeuksia ja alituisia keskeytyksiä, me alamme yhä välittömämmin ja konkreettisemmin ratkoa käytännössä taloudellisia tehtäviä. Me tulemme kertailemaan samaa monen monta kertaa. Rakennustyöstä ei tule mitään ilman monen monituisia kertailemisia ja jollei osittain peräännyttä, tarkasteta, tehdä erinäisiä korjauksia, sovelleta uusia menetelmiä, yritetä voimaperäisesti saada takapajuisia ja valveutumattomia vakuuttamaan.

Nykyisen poliittisen ajankohdan koko tärkeys on siinä, että tämä on juuri murrosaikaa, siirtymäkautta, tietty käänne, — kautta, jolloin siirrymme sodasta taloudelliseen rakennustyöhön. Samaa on ollut aikaisemminkin, mutta ei näin laajassa mitassa. Tämän tulee muistuttaa meille yhä uudelleen, mitkä ovat Neuvostovallan yleispoliittiset tehtävät, missä suhteessa tämä siirtyminen on omalaatuistaan. Proletariaatin diktatuuri on ollut menestyksellistä siksi, että se on osannut samalla sekä pakottaa että vakuuttaa.

Proletariaatin diktatuuri ei pelkää pakottaa, se ei pelkää turvautua jyrkkään, päättäväiseen, armottomaan valtiolliseen pakotukseen, sillä kapitalismin eniten sortamalla edistyksellisimmällä luokalla on oikeus pakottaa, sillä se tekee niin kaikkien työtätekevien ja riistettyjen etujen nimessä ja tällä on sellaiset pakotus- ja vakuutuskeinot, jollaisia ei ole ollut millään aikaisemmalla luokalla, vaikka näillä onkin ollut paljon suuremmat aineelliset mahdollisuudet propagandan ja agitaation harjoittamiseen kuin meillä.

Jos kysymme, minkä yhteenvedon voimme tehdä kolmen vuoden kokemusten perusteella (yhden vuoden perusteella olisi näet vaikea tehdä yhteenvedoja eräistä perusseikoista), jos kysymme itseltämme, millä viime kädessä on selitettävissä, että olemme voittaneet paljon voimakkaamman vihollisen, niin on vastattava: sillä, että Punaisen Armeijan organisaatiossa olennoitiin erinomaisella tavalla proletariaatin johdonmukainen ja järkähtämätön johtajuus kaikkia riistäjiä vastaan suuntautuvassa työläisten ja työtätekevän talonpoikaiston liitossa. Kuinka saattoi näin tapahtua? Miksi talonpoikaiston valtaenemmistö suostui tähän niin mielellään? Siksi, että se valtaosaltaan puolueettomana vakuuttui, ettei ole muuta pelastusta kuin Neuvostovallan tukeminen. Eikä se tietenkään vakuuttunut siitä kirjojen eikä propagandan vaikutuksesta, vaan kokemuksen perusteella. Sen sai vakuuttumaan tästä kansalaissodan kokemus, muun muassa menshevikkimme ja eserriemme liitto, mikä oli läheisempi tietyille talonpoikaisten pientalouden peruspiirteille. Noiden pienomistajain puolueiden liittoutuminen tilanherrojen ja kapitalistien kanssa sekä Koltshak ja Denikin saivat talonpoikaissjoukot vakuuttumaan kokemuspäisesti, ettei voi olla mitään keskitietä, että suoralinjainen neuvostopolitiikka on oikeaa, että proletariaatin luja johto on ainoa keino, joka vapauttaa talonpojan riistosta ja väkivallasta. Ja ainoastaan sen vuoksi, että saimme talonpojan vakuuttumaan tästä, ainoastaan sen vuoksi tähän lujaan ja ehdottomaan vakaumukseen perustuva pakotuspolitiikkamme oli niin tavattoman menestyksellistä.

Nyt meidän on muistettava, että painopisteen siirtyessä työrintamalle meidän on ratkaistava sama tehtävä uudessa tilanteessa, laajemmassa mitassa, mutta se on sama teh-

tävä, joka oli ratkaistavanamme, kun kävimme sotia valkokaartiaisia vastaan, jolloin näimme työläis- ja talonpoikaisjoukkojen sellaisen innostuksen ja sellaisia voimainponnistuksia, jollaisia ei ole ollut eikä ole voinut olla muissa valtioissa minkään sodan yhteydessä. Havaintojensa ja elämäntuntemuksensa perusteella puolueettomat talonpojat ovat kuten se Arzamasin talonpoika, jonka sanat vasta esitin, vakuuttuneet todellakin siitä, että riistäjät ovat armoton vihollinen ja että niiden nujertaminen vaatii armoitonta valtaa. Ja me saimme suhtautumaan tietoisesti sotaan ja auttamaan sitä aktiivisesti suuremmat kansanjoukot kuin milloinkaan aikaisemmin. Että järjestään kaikki puolueeseen kuuluvat ja puolueettomat työläiset ja puolueettomat talonpojat (ja talonpojat ovat valtaenemmistöltään puolueettomia) suhtautuisivat näin myötämielisesti sotaan, ymmärtäisivät sitä, niin kuin nyt Neuvostovallan aikana, sellastahan ei ole esiintynyt minkään muun poliittisen järjestyksen vallitessa edes kymmenen kertaa pienemmassä määrässä. Tästä johtuu alunperin se, miksi me loppujen lopuksi voitimme voimakkaan vihollisen. Tämä todistaa oikeaksi marxilaisuuden erään syvimmän ja samalla mitä yksinkertaisimman ja ymmärrettävimmän päätelmän. Mitä mittavampaa ja laajempaa historiallinen toiminta on, sitä suurempi määrä ihmisiä siihen osallistuu, ja päinvastoin, mitä syvemmälle käypä on uudistus, jonka aiomme suorittaa, sitä useammat miljoonat ja kymmenet miljoonat on saatava kiinnostumaan siitä, suhtautumaan siihen tietoisesti, vakuuttumaan sen välttämättömyydestä. Vallankumouksemme on loppujen lopuksi jättänyt kaikki muut vallankumoukset kauas jälkeensä sen takia, että se on nostattanut Neuvostovallan avulla aktiiviseen valtiolliseen rakennustyöhön kymmenet miljoonat ihmiset, joita tuo rakennustyö ei aikaisemmin kiinnostanut. Tarkastelkaamme nyt tältä kannalta ratkaistavaksemme nousseita uusia tehtäviä, joihin olette tänä aikana tutustuneet Neuvostovalan kymmenien ja satojen eri päätösten perusteella ja jotka ovat muodostaneet yhdeksän kymmenesosaa Työ- ja Puolustusneuvoston työstä (tästä joudun puhumaan tuonnessa) ja luultavasti enemmän kuin puolet Kansankomissaarien Neuvoston työstä,— sellaisia taloudellisia tehtäviä kuin yhtenäisen taloussuunnitelman laatimista, Venäjän talouselämän, talonpoikain pientalouden perinpohjaista

uudelleenjärjestelyä. Ne ovat tehtäviä, jotka vaativat vetämään järjestään kaikki ammattiliittojen jäsenet mukaan tähän aivan uuteen työhön, joka oli niille vieras kapitalismin aikana. Asettakaa nyt kysymys, onko tässä asiassa olemassa se nopean ehdottoman voiton edellytys, joka muodostui sodan aikana, sellainen edellytys kuin joukkojen osallistuminen työhön. Ovatko he, ammattiliittojen jäsenet ja puolueettomien valtaenemmistö, vakuuttuneet uusien menetelmiemme, suurten taloudellisen rakennustyömme tehtävien välttämättömyydestä, ovatko he vakuuttuneet kaikesta tästä yhtä varmasti kuin olivat vakuuttuneet siitä, että oli välttämätöntä antaa kaikki sotaa varten, uhrata kaikki voiton hyväksi sotarintamalla? Kun kysymys asetetaan näin, niin teidän on vastattava: eivät ole, se on epäilemätöntä. He eivät ole vakuuttuneet siitä läheskään siinä määrin kuin pitäisi.

Sota on ollut satoja ja tuhansia vuosia ymmärrettävä ja totunnainen asia. Entiset tilanherrojen suorittamat väkivallanteot ja julmuudet olivat niin silminnähtäviä, että vakuuttaminen oli helppoa, ja yksinpä kaukaistenkin viljaseutujen talonpoikaisto, joka oli vähimmin tekemisissä teollisuuden kanssa, tämäkin talonpoikaisto saatiin helposti vakuuttumaan, että käymme sotaa työtätekevien etujen hyväksi, ja siten saatiin aikaan miltei yleinen innostus. Vaikeampaa on aikaansaada se, että talonpoikaisjoukot ja ammattiliittojen jäsenet käsittävät nämä tehtävät nyt, että he tajuaavat, ettei voida elää entiseen tapaan, että on tehtävä loppu kapitalistisesta riistosta, niin syvään kuin se lieneekin vuosikymmenien aikana juurtunut. On saatava kaikki käsittämään, että Venäjä kuuluu meille, että vain me, työläis- ja talonpoikaisjoukot, voimme toimimalla ja tiukkaa työkuria noudattamalla uudistaa entiset taloudelliset elinolot ja toteuttaa käytännössä suuren taloussuunnitelman. Muuta pelastusta ei ole. Olemme jääneet ja jäämme jälkeen kapitalistisista valtioista; meidät lyödään, ellemme jälleenrakenna talouttamme. Juuri siksi niitä vanhoja totuuksia, jotka juuri palautin mieleenne, vanhoja totuuksia järjestelytehtävien tärkeydestä, työkurista, ammattiliittojen tavattoman suuresta merkityksestä, joka on tässä suhteessa aivan poikkeuksellinen — sillä ei ole muuta laajoja joukkoja yhdistävää järjestöä — näitä vanhoja totuuksia meidän on toistettava, ja sitä paitsi myös tajuttava täydelli-

sesti, että on koittanut aika siirtyä sotilaallisista tehtävistä taloudellisiin tehtäviin.

Me saavutimme täydellisen voiton sotilaallisella alalla, ja nyt meidän on varustauduttava hankkimaan samanlainen voitto vaikeampien tehtävien täytössä, jotka vaativat työläisten ja talonpoikien valtaenemmistön innostusta ja itseuhrautuvaisuutta. Uusien tehtävien tärkeydestä on saatava vakuuttumaan sadat miljoonat ihmiset, jotka ovat eläneet sukupolvesta toiseen orjuutettuina, sorrettiina ja kaikesta oma-aloitteisuudesta estettyinä, miljoonat työläiset, jotka kuuluvat ammattiyhdistyksiin, mutta ovat poliittisesti vielä kehittymättömiä eivätkä ole tottuneet pitämään itseään isäntinä; heidät on järjestettävä, ei vastustamaan valtaelimiä, vaan tukemaan ja edistämään oman työväenvaltansa toimenpiteitä, viemään ne päätökseen. Tällainen muutos tietää vaikeuksia, pelkän määrittelyn kannalta tämä tehtävä ei ole uusi. Mutta silti se on uusi, koska taloudellinen tehtävä asetetaan nyt ensi kertaa laajassa mitassa, ja meidän tulee käsittää ja muistaa, että sota taloudellisella rintamalla on oleva vaikeampaa ja pitkällisempää; voiton saavuttaminen tällä rintamalla vaatii laajempien työläis- ja talonpoikaisjoukkojen oma-aloitteisuutta, aktiivisuutta ja antaumuksellisuutta. Ja se on saavutettavissa — sitä todistaa taloudellisessa rakennustyössä hankkimamme kokemus —, sillä joukot ovat tajunneet syvällisesti hädän, vilun, nälän ja kaikenlaisen puutteen, mikä johtuu tuotantovoimien riittämättömyydestä. Meidän on keskitettävä huomiomme nyt siihen, että koko agitaatio- ja propagandatyön painopiste siirretään poliittisten ja sotilaallisten intressien alalta taloudelliseen rakennustyöhön. Olemme sanoneet sen monta kertaa, mutta ei näy vielä riittävän, ja luulen, että niistä toimenpiteistä, jotka Neuvostovalta on kuluvan vuoden aikana toteuttanut, on pantava erikoisesti merkille Tuotantopropagandan keskustoimiston perustaminen Yleisvenäläisen Ammattiliittojen Keskusneuvoston yhteyteen ja tämän toimiston työn yhdistäminen Poliittisen valistustyön pääkomitean työhön, uusien, eri tuotantalojen sanomalehtien perustaminen kiinnittäen huomiota paitsi tuotantopropagandaan myös sen järjestämiseen koko valtion mitassa.

Kaikki poliittisen ajankohdan erikoisuudet tekevät välttämättömäksi tämän propagandan järjestämisen koko

valtion mitassa. Se on välttämätöntä sekä työväenluokalle, ammattiyhdistyksille että talonpoikaistolle; se on tuiki välttämätöntä valtiokoneistollemme, jota emme ole käyttäneet läheskään riittävästi tähän tarkoitukseen. Tietoja, kuinka tulee johtaa teollisuutta, kuinka joukot saadaan kiinnostumaan, sellaisia kirjatietoja meillä on tuhat kertaa enemmän kuin sovellamme käytäntöön. Meidän on saatava järjestään kaikki ammattiliittojen jäsenet tuntemaan kiinnostusta tuotantoa kohtaan ja muistamaan, että Neuvosto-Venäjä voi voittaa vain tuotantoa lisäämällä, työn tuottavuutta kohottamalla. Ja vain täten Neuvosto-Venäjä tekee kymmenen vuotta lyhyemmässä ajassa lopun siitä kauheasta tilasta, jossa se on, siitä nälästä ja vilusta, jota se nyt kärsii. Ellemme käsitä tuota tehtävää, voimme tuhoutua kaikki, sillä koneistomme heikkouden vuoksi joudumme perääntymään, koska kapitalistit voivat aloittaa milloin tahansa uudelleen sodan hiukan levättyään, mutta me emme kykene silloin jatkamaan tuota sotaa. Me emme kykene silloin saamaan miljoonaisia joukkojamme rynnistykseen, ja tuossa viimeisessä sodassa meidät lyödään. Kysymys on juuri siten, että sodat, lukuisat toinen toistaan seuranneet sodat ovat ratkaisseet tähän saakka kaikkien vallankumousten, kaikkien suurimpienkin vallankumousten kohtalon. Meidänkin vallankumouksemme on tällainen mitä suurin vallankumous. Olemme läpäisseet yhden sotakauden, meidän on valmistauduttava toiseen; emme kuitenkaan tiedä, milloin se alkaa, mutta meidän on tehtävä niin, että olisimme tehtäviemme tasalla silloin, kun se alkaa. Meidän pitää olla luopumatta pakotustoimenpiteistä juuri tästä syystä eikä vain sen vuoksi, että säilyttäisimme proletariaatin diktatuurin, jonka ovat jo tulleet ymmärtämään sekä talonpoikaisjoukot että puolueettomat työläiset, jotka tietävät kaiken proletariaatin diktatuuristamme, he eivät pelkää sitä eikä se peloita heitä, he näkevät sen tueksi ja lujaksi, t.s. siksi, minkä he voivat asettaa tilanherrojen ja kapitalistien vastapainoksi ja mitä ilman ei voida voittaa.

Tämä tietoisuus, tämä vakaumuksellisuus, joka on jo syöpyntä talonpoikaisjoukkoihin aina luihin ja ytimiin, mikäli kysymyksessä ovat sotilaalliset ja poliittiset tehtävät, on ulotettava vielä taloudellisiin tehtäviin. Sitä ei kenties onnistuta tekemään kerralla. Ehkä se ei tapahdu ilman tiettyä horjuntaa, vanhan leväperäisyyden ja pikkuporva-

rillisen ideologian uusiutumista. Tuohon työhön on käytävä käiksi entistä pontevammin ja uutterammin pitäen mielessä, että me saamme puolueettomat talonpojat ja ammattiliittojen vähätietoiset jäsenet vakuuttumaan, sillä totuus on meidän puolellamme, sillä ei voida kiistää sitä, että jälleenrakentamatta talouselämäämme emme voita vihollisiamme toisena sotakautena; saakaamme siis monet miljoonat suhtautumaan tietoisemmin taloudellisella rintamalla käytävään sotaan. Sellainen on Tuotantopropagandan keskustoimiston tehtävä, sellainen on Yleisvenäläisen Ammattiliittojen Keskusneuvoston tehtävä, sellainen on kaikkien puolueytöntekijäin tehtävä, sellainen on Neuvostovaltion kaikkien laitosten tehtävä, sellainen on kaiken propagandamme tehtävä, propagandamme, jonka avulla olemme saavuttaneet yleismaailmalliset voittomme, sillä propagandamme on kautta maailman aina puhunut ja puhuu työläisille ja talonpojille totta, jota vastoin kaikki muu propaganda puhuu heille valhetta. Nyt meidän on siirrettävä propagandatyössämme painopiste siihen, mikä on paljon vaikeampaa, siihen, mikä koskee työläisten jokapäiväistä työtä verstaissa, niin raskaita kuin työolot niissä lienevätkin ja niin elävänä kuin lieneekään muistissa eilinen kapitalistinen järjestelmä, joka herätti työläisissä ja talonpojissa epäluottamusta esivaltaa kohtaan. On saatava sekä työläiset että talonpojat vakuuttumaan, että yhdistämättä uudella tavalla voimia ja ilman uudenmuotoista valtiollista liittoutumista, ilman mainittuun pakotukseen liittyviä uusia muotoja me emme pääse pois suosta, siitä taloudellisesta rappiosta, jonka partaalla olemme, vaikka olemme jo alkaneet päästä siitä pois.

Siirryn, toverit, selostamaan eräitä talouspolitiikkamme kysymyksiä ja taloudellisia tehtäviämme, jotka luullakseni luonnehtivat nykyistä poliittista ajankohtaa ja edessämme olevaa siirtymäkautta kokonaisuudessaan. Minun on ennen kaikkea mainittava maalakiluonnoksemme, Kansankomissaarien Neuvoston lakiehdotus, joka koskee maataloustuotannon lujittamista ja kehittämistä ja talonpoikaistalouden auttamista, lakiehdotus, joka julkaistiin kuluvan vuoden joulukuun 14 p:nä ja jonka perusteista tiedotettiin kaikille paikallisille työntekijöille jo aikaisemmin radioitse erikoislähetyksessä, jossa valaistiin tuon lakiehdotuksen perusisältöä.

Asia on järjestettävä heti niin, että tätä lakiehdotusta käsiteltäisiin—paikallisen kokemuksen pohjalta (ja se pohjaa siihen), paikkakunnilla se on jo tajuttu,—mahdollisimman seikkaperäisesti edustajakokouksessa ja samoin myös paikallisten toimeenpanevien komiteoiden ja toimeenpanevien komiteoiden osastojen edustajien keskuudessa. Nyt ei todennäköisesti ole enää ainoatakaan toveria, joka olisi kahden vaiheilla sen suhteen, tarvitaanko maataloustuotannon kohottamiseksi erikoisia ja erittäin tarmokkaita toimenpiteitä ei ainoastaan innostamisen, vaan myös paikkakuntien mielessä.

Maamme on ollut pientalonpoikainen maa ja pysynyt sellaisena, joten siirtyminen kommunismiin on paljon vaikeampaa meillä kuin muissa olosuhteissa. Jotta tuo siirtyminen voisi tapahtua, talonpoikien on itsensä osallistuttava siihen kymmenen kertaa suuremmassa mitassa kuin sotaan. Sota vaati osan aikuisesta miespuolisesta väestöstä eikä muutoin voinut ollakaan. Mutta meidän maamme, talonpoikaismaa, joka on nytkin näännyksissä, on saatettava liikekannalle järjestään kaikki mies- ja naispuoliset työläiset ja talonpojat. Meidän, kommunistien, maatalousosastojen työntekijäin, ei ole vaikea vakuuttua siitä, että valtion säätämä työvelvollisuus on välttämätöntä. Uskon, että tämän suhteen täällä ei herää pienimpiäkään periaatteellisia erimielisyyksiä harkittavaksenne esitetyn joulukuun 14 päivän lakiehdotuksen käsittelyn yhteydessä. On tajuttava, että vaikeaa on toinen: puolueettomien talonpoikien saaminen vakuuttuneiksi. Talonpojat eivät ole sosialisteja. Ja jos sosialistisia suunnitelmiamme rakennettaessa lähdetäisiin siitä, että he ovat sosialisteja, niin se merkitsisi hiekalle rakentamista, se merkitsisi, ettei ymmärretä tehtäviämme, se merkitsisi, ettemme ole kolmen vuoden aikana oppineet suunnitelmia laatimamme ja aloitteita tehdesämme ottamaan vastaavasti huomioon sitä köyhyyttä, usein kurjiakin olosuhteita, joissa elämme. On käsiteltävä selvästi ratkaistavanamme olevat tehtävät. Ensimmäisenä tehtävänä on yhdistää maatalousosastojen kommunistityöntekijät, tehdä yhteenvedot heidän kokemuksestaan, saada selville, mitä paikkakunnilla on tehty, ja sisällyttää se niihin lakiehdotuksiin, joita keskuksessa tullaan julkaisemaan valtion virastojen, Neuvostojen yleisvenäläisen edustajakokouksen nimessä. Uskomme, että me ja te teemme tämän. Mutta se

on vasta ensimmäinen toimenpide. Toisena toimenpiteenä on saada vakuuttumaan puolueettomat talonpojat, nimenomaan puolueettomat, koska nämä ovat perusjoukkoja ja koska se, minkä kykenemme tekemään, voidaan tehdä ainoastaan saamalla nuo sinänsä aktiiviset ja omatoimiset joukot tajuamaan yhä selvemmin, että on välttämätöntä käydä käsiksi tähän asiaan. Talonpoikaistalous ei voi tulla toimeen vanhaan tapaan. Joskin kykenimme selviytymään ensimmäisestä sotakaudesta, niin toisesta sotakaudesta emme selviydy niin helposti, ja siksi tähän puoleen on kiinnitettävä erikoista huomiota.

Jokainen puolueeton talonpoika on saatava käsittämään tämä eittämätön totuus, ja olemme varmoja, että hän on käsittävä sen. Hän ei ole elänyt turhaan kaikkia näitä kuutta kiduttavaa ja raskasta vuotta. Hän ei ole samanlainen kuin sodanedellinen musikka. Hän on joutunut paljon kärsimään, harkitsemaan monia asioita ja kokemaan monia sellaisia poliittisia ja taloudellisia järkytyksiä, jotka ovat pakottaneet hänet unohtamaan menneisyyden monessa suhteessa. Luulen, että hän itsekin jo käsittää, ettei sovi elää vanhaan tapaan, että on elettävä toisella tavalla, ja meidän on pantava iskujärjestyksessä liikkeelle kaikki propagandavälineemme, kaikki valtion käytettävissä olevat mahdollisuudet, koko sivistyksemme, kaikki puolueemme keinot ja voimat saadaksemme puolueettoman talonpojan vakuuttumaan, ja vasta silloin luomme todellisen pohjan maalaki ehdotuksellemme, jonka te toivoakseni yksimielisesti hyväksytte, tietenkin vastaavin korjauksin ja lisäyksin. Siitä tulee luja, yhtä luja kuin on politiikkamme vasta sitten, kun saamme talonpoikien enemmistön vakuuttumaan ja käymään käsiksi tähän asiaan, sillä — niin kuin тов. Кураев sanoi oikein eräässä artikkelissaan Tatarian tasavallan kokemuksen pohjalla — työtätekevä keskivarakas ja köyhä talonpoika ovat Neuvostovallan ystäviä, mutta laiskurit sen vihollisia. Tämä on puhdas totuus, jossa ei ole mitään sosialistista, mutta joka on niin kiistaton ja ilmeinen, että se käsitetään jokaisessa kylän kokouksessa, jokaisessa puolueettomien talonpoikien kokouksessa ja se muuttuu työtätekevän talonpoikaisväestön valtaosan vakaumukseksi.

Toverit, juuri tätä haluaisin korostaa teille ennen kaikkea nyt, kun olemme siirtyneet sotien kaudesta taloudelliseen rakennustyöhön. Pientalonpoikaiston maassa on tärkein

päättevämmme osata siirtyä talonpoikaistalouden kohottamiseksi valtiolliseen pakotukseen aloittamalla välttämättömmimmistä, kiireellisistä toimenpiteistä, jotka talonpoika käsittää ja ymmärtää täydellisesti. Ja tämä on mahdollista vasta silloin, kun saamme vakuuttumaan vielä miljoonia tähän valmistumattomia ihmisiä. Kaikki voimat on pantava tähän ja huolehdittava siitä, että pakotuskoneistolla, elvytettyinä ja lujitettuna, olisi pohjaa ja että sitä käytettäisiin entistä laajemmin vakuuttamistyössä, ja silloin tämä sota on päättyvä voittoomme. Nyt alkaa sota talonpoikaisjoukkojen keskuudessa säilyneitä luutuneisuuden, tietämättömyyden ja epäluottamuksen jäännöksiä vastaan. Niitä ei voiteta entisin keinoin, mutta käyttämällä propaganda- ja agitaatiomenetelmiä ja vaikuttamalla järjestyneesti, minkä olemme oppineet tekemään, saavutamme voiton ja saamme aikaan sen, ettei ainoastaan hyväksytä dekreettejä, perusteta virastoja, kirjoitella papereita — se ei riitä, että sataa päiväkäskyjä —, vaan että myös kaikki touot tehdään keväällä paremmin kuin aikaisemmin, jotta pientalonpoijan taloudessa tapahtuisi tiettyä, vaikkapa aivan vähäistäkin parannusta, — mitä varovammin, sitä parempi, — mutta se on saatava aikaan hinnalla millä hyvänsä laajassa mitassa. Me voitamme, jos käsitämme tehtävämme oikein ja kiinnitämme kaiken huomion puolueettomaan talonpoikaan, panemme liikkeelle koko taitomme, kolmen vuoden kokemuksemme. Tällainen voitto, pientalonpoikaistalouden joukkomittainen käytännöllinen lujittaminen on ainoa pelastuksemme: ilman tätä perustaa kaikkalainen taloudellinen rakennustyö on mahdotonta ja kaikki suuret suunnitelmat nollan arvoisia. Pitäkööt toverit tämän mielessään ja saakoot talonpojat vakuuttumaan; sanokoot arzasasilaisille puolueettomille talonpojille, joita on kymmenen, viisitoista miljoonaa, ettei voida kärsiä loputtomasti nälkää ja vilua, sillä muuten meidät nujerretaan seuraavana sotakautena. Kysymyksessä on valtion etu, oman valtiomme etu. Se, joka osoittaa tässä pienintäkin heikkoutta, pienintäkin leväperäisyyttä, tekee mitä suurimman rikoksen työläisten ja talonpoikien valtaa kohtaan, auttaa tilanherraa ja kapitalistia, ja tilanherra ja kapitalisti pitävät lähellä armeijaansa, se on heillä valmiina hyökkäämään kimppuumme heti, kun he huomaavat meidän heikkenevän. Ja ainoa keino, jonka avulla pääsemme voimistumaan, on tärkeim-

män tukemme — maatalouden ja kaupunkien teollisuuden — kohottaminen, mutta sitä ei voida kohottaa muuten kuin saamalla puolueeton talonpoika vakuuttumaan, mobilisoimalla kaikki voimat auttamaan häntä, auttamalla häntä käytännössä.

Tunnustamme olevamme talonpojalle velkaa. Olemme ottaneet häneltä viljaa rahamerkkejä vastaan, ottaneet häneltä velaksi, meidän on palautettava velka, ja me palautamme sen kunnostettuamme teollisuutemme. Mutta sen kunnostamiseen tarvitaan maataloustuotannon ylijäämiä. Juuri siitä syystä maalakiehdotuksemme merkitys ei rajoitu vain siihen, että meidän on saavutettava käytännölliset tarkoitukset, vaan sillä on vielä se merkitys, että siihen niin kuin polttopisteeseen keskittyvät sadat Neuvostovallan päätökset ja lakiehdotukset.

Siirryn nyt valaisemaan sitä, miten meillä luodaan parhaillaan teollisen rakennustyömme perustaa, jotta voisimme ryhtyä luomaan uudelleen Venäjän taloudellisia voimia. Ja kaikkien niiden lukemattomien selostusten joukossa, joita olette saaneet tai saatte lähinäpäivinä kaikista komissariaateista, minun on tässä yhteydessä kiinnitettävä ennen kaikkea huomiotanne Elintarvikekomissariaattimme selostuksen erääseen kohtaan. Kukin komissariaatti antaa teille lähinäpäivinä koko joukon toimintaansa selostavaa fakta-aineistoa, joka kokonaisuutena otettuna masentaa runsaudellaan, mutta siitä on erotettava se, mikä on oleellisinta menestyksen, vaikkapa vaatimattomankin, saavuttamiseksi, se, mikä on tärkeintä koko kansantaloussuunnitelmamme toteuttamiseksi, kansantaloutemme ja teollisuutemme jälleerakentamiseksi. Ja yksi näitä tärkeimpiä perusseikkoja onkin juuri elintarvikehankintojemme tila. Teille jaetussa kirjassessa — Elintarvikekomissariaatin selostus kolmen vuoden ajalta — on taulukko, josta luen vain lopputulokset ja pyöristän nekin, sillä numeroita on vaikea lukea ja varsinkin kuunnella. Nämä ovat yhteenvetoja hankinnoista eri vuosilta. Vuoden 1916 elokuun 1 päivästä vuoden 1917 elokuun 1 päivään hankittiin 320 miljoonaa puutaa, seuraavana vuonna 50, sitten 100 ja 200 miljoonaa puutaa. Nuo numerot — 320, 50, 100 ja 200 — muodostavat Neuvostovalan taloushistorian, Neuvostovallan taloudellisen toiminnan pohjan, valmistelevat sitä perustaa, jonka luotuamme alamme täydellä teholla rakennustyömme. Vallankumousta

edeltäneen ajan 320 miljoonaa puuta — tämä on se likipitäinen vähimmäismäärä, jota ilman ei voida rakentaa. Vallankumouksen ensimmäinen vuosi ja 50 miljoonaa puuta — se tiesi nälänhätää, vilua, suurta kurjuutta; toinen vuosi — 100 miljoonaa; kolmas vuosi — 200 miljoonaa. Joka vuosi kaksinkertainen lisäys. Eilen Sviderskiltä saamieni tietojen mukaan oli joulukuun 15 päivään mennessä hankittu 155 miljoonaa. Olemme ensi kerran pääsemässä jaloillemme. Meillä tulee olemaan likimäärin 300 miljoonan puudan suuruinen, ehkä suurempikin varanto, ilman sellaista varantoa ei voida jälleenrakentaa maamme teollisuutta, ei voida ajatella kulkulaitoksen jälleenrakennusta eikä edes ryhtyä suuriin Venäjän sähköistämistehtäviin. Mikään sosialistinen maa, valtio, jossa valta on työläisten ja talonpoikain käsissä, ei ole mahdollinen, ellei se saa työläisten ja talonpoikien yhteisin ponnistuksin kasaan sellaista määrää elintarvikkeita, että teollisuudessa työskentelevät työläiset voidaan ravita ja että kymmeniä ja satoja tuhansia työläisiä voidaan siirtää sinne, minne Neuvostovalta katsoo tarpeelliseksi. Ilman sitä kaikki on vain pelkkää puhetta. Talouden todellisia perustoja on elintarvikevaranto. Ja tässä suhteessa on saavutettu hyvin suuri voitto. Näiden voittojen nojalla, tämän varannon omaten, me voimme ryhtyä jälleenrakentamaan kansantalouttamme. Tiedämme, että nuo voitot on saavutettu tavattoman suurten ja mahdollisesti vielä vaikeammiksi muodostuvien kieltäymysten, nälänhädän ja talonpoikaistalouden kärsimän rehunpuutteen hinnalla. Tiedämme, että tämänvuotinen kuivuus on lisännyt ennenkuulumattomasti talonpoikien hädänalaisuutta ja kurjuutta. Siitä syystä pidämme ensivuoroisen tärkeinä niitä avustustoimenpiteitä, jotka on esitetty mainitsemasani lakiehdotuksessa. Me pidämme tätä elintarvikevarantoa teollisuuden jälleenrakentamisen varantona, talonpoikaiston avustusvarantona. Ellei sitä ole, valtiovalta on merkityksetön. Ilman sellaista varantoa sosialistinen politiikka jää peikäksi toivomukseksi.

Ja meidän on muistettava, että tuotantopropagandan lisäksi, jota olemme lujasti päättäneet ryhtyä harjoittamaan, on olemassa vielä toista laatua oleva vaikutuskeino — luontoispalkkiot⁸⁸. Kansankomissaarien Neuvoston ja Puolustusneuvoston huomattavimpia dekreettejä ja päätöslausemia on ollut luontoispalkkioista annettu laki.

Emme saattaneet julkaista sitä läheskään heti. Asiaan perehtyessänne näette, että huhtikuusta lähtien on tehty koko joukko päätöksiä ja päätöslauselmia, mutta laki annettiin vasta sitten, kun saimme kulkulaitoksemme tavattoman suurten ponnistusten tuloksena muodostetuksi puolimiljoonaisen elintarvikevarannon. Puoli miljoonaa puutaa on hyvin vaatimaton luku. Selostukset, jotka varmaankin luitte eilen „Izvestija” lehdestä, osoittavat, että noista 500.000 puudasta on käytetty jo 170.000 puutaa. Kuten huomaatte, varanto ei ole kadehdittava eikä läheskään riittävä, mutta kuitenkin olemme päässeet sille tielle, jota lähdemme kulkemaan edelleen. Se todistaa, ettei siirtymisemme uusiin työmenetelmiin ole vain vakuuttamista. Ei riitä, että talonpojille ja työläisille sanotaan: lujittakaa työkuria. Heitä on lisäksi autettava, on palkittava niitä, jotka mittaamatonta hätää kärsittyään osoittavat edelleenkin sankaruutta työrintamalla. Varannon olemme luoneet, mutta sitä ei käytetä vielä läheskään tyydyttävästi: Kansankomissaarien Neuvostolle on huomautettu useita kertoja, että käytännössä luontoispalkkio muodostuu hyvin usein pelkäksi palkan lisäksi. Tässä suhteessa on tehtävä vielä paljon työtä. Ja samalla kun keskuksessa pidetään neuvottelukokouksia ja laaditaan lisäehtotuksia, on tehtävä kaikkein tärkeintä työtä — työtä paikkakunnilla ja laajojen joukkojen keskuudessa. Se, ettei valtio vain vakuuta, vaan palkitsee myös hyviä työntekijöitä järjestämällä paremmat elinolot, käsitteään helposti, sen käsittämiseksi ei tarvitse olla sosialisti, ja tässä meille on taattu jo ennakolta puolueeseen kuulumattomien työläis- ja talonpoikaisjoukkojen myötätunto. Meidän on vain tehtävä tämä ajatus laajemmalti tunnetuksi ja sovellettava sitä paikkakunnilla entistä laajemmassa mitassa käytäntöön.

Jos siirrymme nyt tarkastelemaan polttoainekysymystä, huomaatte тов. Rykovin teeseissä numerotietoja, jotka osoittavat, mitä parannusta on saatu aikaan, ei yksinomaan polttopuiden, vaan myös vuoriöljyn osalta. Nyt kun Azerbaidzhanin tasavallan työläiset osoittavat tavatonta innostusta, kun ovat vakiintuneet ystävälliset suhteet, kun Kansantalousneuvosto on antanut kykeneviä johtajia, öljyn tuotanto sujuu hyvin, ja olemme pääsemässä jaloillemme polttoaineenkin osalta. Donetsin laakion kivihiilen kuukausituotanto kohoaa 25 miljoonasta puudasta 50 miljoonaan

sen työn ansiosta, minkä Donbassilla on tehnyt täysi-valtainen valiokunta, joka lähetettiin sinne tov. Trotski puheenjohtajanaan ja joka hyväksyi päätöksen vastuun-alaisten ja kokeneiden työntekijöiden lähettämisestä sinne työhön. Nyt sinne on lähetetty johtamaan työtä tov. Pjatakov.

Näin ollen olemme ryhtyneet eräisiin toimenpiteisiin, joiden tarkoituksena on polttoaineiden tuotannon lisääminen. Donetsin laakio, joka on huomattavampia kivihiili-alueita, on jo meidän käytettävissämme. Kansankomissaa-rien Neuvoston ja Puolustusneuvoston pöytäkirjoista voi löytää Donbassia koskevia päätöksiä. Niissä puhutaan keskusvallan edustajista ja paikallisista työntekijöistä muodostettujen mitä arvovaltaisimpien valiokuntien lähettämisestä paikkakunnille. Meidän on pyrittävä parantamaan työtä paikkakunnilla, ja minusta tuntuu, että parannus saadaan aikaan juuri näiden valiokuntien avulla. Saatte nähdä, että näiden valiokuntien työ on tuottava tuloksia, ja näitä valiokuntia tullaan järjestämään vastedeskin.

On sanottava, että suurimpia saavutuksiamme poltto-aineiden tuotannon alalla on hydraulisen menetelmän käyttö polttoturpeen tuotannossa. Turve on polttoainetta, jota meillä on hyvin paljon, mutta jota emme ole voineet käyttää sen takia, että työolomme ovat tähän saakka olleet sietämättömät. Tämä uusi menetelmä auttaa meitä tekemään lopun polttoainepulasta, joka on uhkaavimpia vaaroja talousrintamallamme. Emme kykene moniin vuosiin pääsemään pois tästä umpikujasta, jos hoidamme taloutta entiseen tapaan. Turveteollisuuskomiteamme työntekijät auttoivat kahta venäläistä insinööriä viemään tämän uuden keksinnön päätökseen, ja nämä ovat päässeet siihen, että uusi menetelmä on enää viimeistelyä vailla. On siis tapahtumassa mitä suurin mullistus, joka on auttava meitä suuresti taloudellisessa suhteessa. Ei pidä unohtaa, että meillä on mittaamattomat turverikkaudet. Emme kuitenkaan voi käyttää niitä, sillä emme voi lähettää ihmisiä tuohon äärettömän raskaaseen työhön. Kapitalistinen järjestelmä saattoi lähettää ihmisiä äärettömän raskaisiin töihin. Kapitalistisessa valtiossa ihmiset menivät sellaiseen työhön nälän pakottamina, mutta sosialistisessa valtiossa me emme voi lähettää ihmisiä niin raskaisiin töihin, ja vapaaehtoisesti ei kukaan mene. Kapitalistinen järjestelmä teki kaikkensa

huippukerrosten hyväksi. Pohjakerroksista se ei huolehtinut.

Kaikkialla pitää ottaa käyttöön enemmän koneita, siirtyä mahdollisimman laajasti koneiden käyttöön. Polttoturpeen valmistus hydraulista menetelmää käyttäen, jota Korkein Kansantalouseluuvosto on edistänyt niin menestyksellisesti, antaa mahdollisuuden hankkia runsaasti polttoainetta ja tekee tarpeettomaksi ammattitaitoisten työläisten käyttämisen tässä työssä, sillä tätä menetelmää käytettäessä työn voivat tehdä ammattitaidottomatkin työläiset. Olemme valmistaneet noita koneita, ja itse puolestani kehottaisin edustajatovereita katsomaan turpeennostotöitä esittelevän elokuvan, jota on näytetty Moskovassa ja joka voidaan esittää kokouksen edustajille. Se antaa konkreettisen käsityksen siitä, mikä on eräs peruskeino polttoainepulan poistamiseksi. Olemme valmistaneet tämän uuden menetelmän käyttämiseen tarvittavia koneita, mutta ne on valmistettu huonosti. Nyt kun tavaravaihto uikomaisten kanssa on järjestyksessä ja on saatu aikaan edes puolittain julkiset kauppasuhteet, uikomaakomennukset auttavat saamaan näitä samoja, meidän keksijäimme suunnittelema koneita erinomaisesti valmistettuina. Ja kaikkien taloudellisten saavutuksiemme mittapuuna tulee olemaan se, miten paljon saadaan näitä koneita ja miten menestyksellistä on Turveteollisuuden pääkomitean ja Korkeimman Kansantalouseluuvoston työ tällä alalla, sillä tekemättä loppua polttoainepulasta ei saada voittoa talousrintamalla. Tästä riippuu myös kulkulaitoksen menestyksellinen kunnostaminen, millä on elintärkeä merkitys.

Toverien Jemshanovin ja Trotskin teeseistä olette m.m. jo nähneet, että tällä alalla meillä on asianmukainen moniksi vuosiksi laadittu suunnitelma. Päiväkäskey № 1042 on laadittu viideksi vuodeksi, ja viidessä vuodessa voimme panna kuntoon kulkulaitoksemme; pienentää epäkuunnossa olevien veturien määrää, ja haluaisin tähdentää ehkä tärkeimpänä seikkana 9. teesissä olevaa mainintaa, että olemme jo supistaneet tuota määrääaikaa.

Kun syntyy suuria, moniksi vuosiksi laadittuja suunnitelmia, niin usein löytyy epäilijöitä, jotka sanovat: vielä tässä tekemään laskelmia moniksi vuosiksi eteenpäin, suokoon jumala, että saataisiin tehtyä edes se, mikä nyt on tarpeen. Toverit, pitää osata tehdä samanaikaisesti

kumpaakin; ei saa tehdä työtä laatimatta suunnitelmaa pidemmäksi ajaksi ja pitämättä silmällä tuntuvaa menestystä. Että asianlaita on todellakin noin, sitä todistaa kulkulaitoksen työn ilmeinen parantuminen. Kiinnitän huomiotanne 9. teesin kohtaan, jossa kulkulaitoksen kunnostamisen sanotaan kestävän viisi vuotta, mutta tätä määräaikaa on jo supistettu, sillä teemme työtä normit ylittäen; siihen vaaditaan nyt kolme ja puoli vuotta. Näin on työskenneltävä muillakin talousaloilla. Ja tästä tuleekin yhä enemmän Työ- ja Puolustusneuvoston käytännöllinen, reaalinen tehtävä. Paikallisessa työssä on tieteen ja käytännön antamat kokemukset varteenottaen pyrittävä jatkuvasti täyttämään suunnitelma pikemmin kuin määräaika edellyttää, jotta joukot näkisivät, että kokemustietä voidaan supistaa sitä pitkää aikajaksoa, jonka teollisuuden täydellinen jälleenrakennus vaatii. Tämä riippuu meistä. Parantakaamme taloutta jokaisessa verstaassa, jokaisessa veturivarikossa, kaikilla aloilla, ja silloin supistamme määräaikaa. Ja me jo supistamme sitä. Älkää pelätkö pitkän tähtäimen suunnitelmia: ilman niitä talouden uudelleenrakentaminen on mahdotonta, ja tehkäämme paikallisessa työssä kaikkemme niiden täyttämiseksi.

On välttämätöntä, että taloussuunnitelmat pantaisiin täytäntöön tietyn ohjelman mukaan ja että tuon ohjelman täyttämässä saavutettu edistys pantaisiin merkille ja siitä annettaisiin tunnustus: joukkojen pitää paitsi tietää, myös tuntea, että nälän, vilun ja kurjuuden kauden supistuminen riippuu kokonaisuudessaan siitä, miten nopeasti joukot täyttävät taloussuunnitelmamme. Kaikki eri tuotannonalojen suunnitelmat on tarkoin yhdenmukaistettava ja sidottava toisiinsa ja niiden tulee yhdessä muodostaa se yhtenäinen taloussuunnitelma, jota niin kipeästi tarvitsemme.

Tässä suhteessa tehtävämme on yhdistää talouselämää johtavat kansankomissariaatit yhtenäiseksi taloudellisen elämän keskuksiksi. Olemme ryhtyneet ratkaisemaan tuota tehtävää ja esittäneet käsiteltäväksenne viimeksi mainitun laitoksen uudelleenjärjestelyä koskevan Kansankomissaarien Neuvoston ja Työ- ja Puolustusneuvoston päätösehdotuksen.

Harkitkaa tätä ehdotusta, ja uskon, että kun tarpeelliset korjaukset on tehty, se hyväksytään yksimielisesti. Se on sisällöltään hyvin vaatimaton, mutta sillä on suuri merkitys,

sillä tarvitsemme elimen, joka on täysin tietoinen asemastaan ja yhdistää kaiken taloudellisen työn, joka asetetaan ensi sijalle.

Tätä tehtävää käsitteli ennen edustajakokousta julkaisussa kirjallisuudessa tov. Gusjev kirjasessaan, joka ohimennen sanoen ei ole yhtä onnistunut kuin hänen edellinen kirjasensa. Tässä kirjasessa on esitetty laava Työ- ja Puolustusneuvoston muodostamista koskeva suunnitelma, joka edellyttää, että mainittuun neuvostoon siirretään monia huomattavia työntekijöitä, näemme siinä m.m. Trotskin ja Rykovin nimen. Sanoisin, että vähemmän tuollaista haihatelua. Emme voi luopua yhtäkkiä koneistosta, jota on luotu kolme vuotta. Tunnettu sen tavattoman suuret puutteellisuudet, puhumme niistä yksityiskohtaisesti tässä edustajakokouksessa. Tämä kysymys on asetettu päiväjärjestykseen eräänä tärkeimpänä kysymyksenä. Tarkoitin neuvostokoneiston parantamista koskevaa kysymystä. Mutta meidän on toimittava nyt varovasti ja muutettava koneistoamme sikäli kuin se on tarpeen, käytännöllisen kokemuksen pohjalta. Tov. Gusjev ivaa meidän ehdottamaamme luonnosta ja sanoo, että kehotamme liittämään Työ- ja Puolustusneuvostoon Maatalouden kansankomissariaatin. Oikein, selaista luonnosta me ehdotammekin. Luonnoksessa annamme hyvin vaatimattoman sijan Työ- ja Puolustusneuvostolle tekemällä siitä Kansankomissaarien Neuvoston yhteydessä toimivan Työ- ja puolustuskomitean. Tähän saakka Työ- ja Puolustusneuvosto on toiminut ilman perussäännöstä. Kansankomissaarien Neuvoston ja Työ- ja Puolustusneuvoston toimivallan rajat oli määritelty huonosti; toisinaan olemme ylittäneet puitteet ja menetelleet kuin lainsäädäntölaitos. Mutta tällä pohjalla ei ole milloinkaan syntynyt selkkauksia. Sellaisissa tapauksissa olemme siirtäneet asian heti Kansankomissaarien Neuvostolle. Kun kävi selville, että Työ- ja Puolustusneuvostosta on muodostettava elin, joka yhdistää enemmän talouspolitiikkaa, niin meille asetettiin kysymys, miten nuo suhteet määritellään lainsäädännöllisessä järjestyksessä. Edessämme on kaksi suunnitelmaa: ensinnäkin Kansankomissaarien Neuvoston ja Työ- ja Puolustusneuvoston toimivaltuuksien määrittelemine. Mutta sen suorittaminen vaatii paljon kodifikaatiovoimia ja tavatonta paperin haaskausta, eikä se kuitenkaan takaa sitä, että vältämme virheet.

Lähtekäämme toista tietä. Työ- ja Puolustusneuvostoa on pidetty milteipä Kansankomissaarien Neuvoston veroisena. Luopukaamme tuosta ajatuksesta. Olkoon se Kansankomissaarien Neuvoston yhteydessä toimiva komitea. Teemme lopun monista kahnauksista ja täytöntöönpano tapahtuu nopeammin. Jos joku Kansankomissaarien Neuvoston jäsen on tyytymätön, kääntyköön Kansankomissaarien Neuvoston puoleen, senhän voi kutsua koolle muutamassa tunnissa. Täten poistamme eri komissariaattien väliset kahnaukset ja teemme Työ- ja Puolustusneuvostosta elimen, joka toimii nopeasti. Tämä ei ole helppo tehtävä. Se on sidottu yhtenäisen taloussuunnitelman tosiasialliseen luomiseen. Tehtävänä, jonka hyväksi olemme kuitenkin jonkin verran ahertaneet ja jota on valmisteltu kahden vuoden ajan, on saada yhdistettyä talouselämää johtavat kansankomissariaatit. Juuri siksi kiinnitän huomiotanne tähän Työ- ja Puolustusneuvostoa koskevaan lakiehdotukseen, ja toivon, että vahvistatte sen tarvittavin lisäyksin, ja silloin talouselämää johtavien kansankomissariaattien yhdistäminen alkaa sujua paremmin, nopeammin, varmemmin ja päättäväisemmin.

Kajoan viimeiseen kohtaan — sähköistämiskysymykseen, joka on asetettu edustajakokouksen päiväjärjestykseen erillisenä kysymyksenä, ja saatte kuulla selostuksen tästä kysymyksestä. Arvelen, että olemme parhaillaan varsin suuren murroksen todistajia, mikä joka tapauksessa tietää Neuvostovallan suurten voittojen alkua. Yleisvenäläisten edustajakokousten puhujalavalle on vastedes nouseva paitsi poliitikkoja ja hallintomiehiä myös insinöörejä ja agronomeja. Tämä on sen mitä onnellisimman aikakauden alkua, jolloin politiikkaa tulee olemaan yhä vähemmän ja siitä puhutaan harvemmin ja lyhyemmin ja enemmän alkavat puhua insinöörit ja agronomit. Muodostukoon tämä tavaksi alkaen Neuvostojen yleisvenäläisestä edustajakokouksesta ja edelleen kauttaaltaan kaikissa Neuvostoissa ja järjestöissä, kaikissa sanomalehdissä, kaikissa propaganda- ja agitaatioelimityksissä, kaikissa laitoksissa, jotta voitaisiin ryhtyä toden teolla taloudelliseen rakennustyöhön.

Politiikkaa ajamaan olemme epäilemättä oppineet, siinä meitä ei harhauteta, siinä meillä on perusta. Mutta talouden suhteen asiat ovat huonolla tolalla. Parasta politiikkaa on tästä lähtien se, että harjoitetaan vähemmän politiikkaa.

Nostakaa esiin enemmän insinöörejä ja agronomeja, ottakaa heistä oppia, tarkastakaa heidän työtänsä, älkää tehkö edustaja- ja neuvottelukokouksista puheidenpitotilaisuuksia, vaan muuttakaa ne elimiksi, joissa tarkastellaan talouselämässä saavutettuja menestyksiä ja joissa voisimme toden teolla oppia tekemään taloudellista rakennustyötä.

Saatte kuulla Valtion sähköistämiskomitean selostuksen; komitea perustettiin Yleisvenäläisen Toimeenpanevan Keskuskomitean helmikuun 7 p:nä 1920 tekemän päätöksen nojalla. Helmikuun 21 p:nä Korkeimman Kansantalousneuvoston puhemiehistö teki lopullisen päätöksen komitean kokoonpanosta, ja suuri joukko parhaita spesialisteja ja etupäässä Korkeimman Kansantalousneuvoston työntekijöitä, alun toistasataa henkilöä, omistautui kokonaan tälle työlle yhdessä Kululaitoksen kansankomissariaatin ja Maatalouden kansankomissariaatin parhaiden työntekijäin kanssa. Meillä on tässä tällaisena nidoksena, joka annetaan teille kaikille tänään tai huomenna, Valtion Venäjän-sähköistämiskomitean työn tulokset⁸⁹. Toivottavasti ette säikähdä tätä nidosta. Arvelen, ettei minun ole lainkaan vaikea saada teitä varmistumaan tämän nidoksen erikoisesta merkityksestä. Tämä on mielestäni puolueemme toinen ohjelma. Meillä on olemassa puolueen ohjelma, jota toverit Preobrazhenski ja Buharin ovat selittäneet erinomaisesti kirjasessa, joka on tätä ohuempi, mutta erittäin arvokas. Se on poliittinen ohjelma, siinä luetellaan tehtävämme ja selitetään luokkien ja joukkojen välisiä suhteita. Mutta on myös muistettava, että on aika lähteä tälle tielle käytännössä ja arvioida sen käytännölliset tulokset. Puolueohjelmamme ei voi jäädä yksinomaan puolueen ohjelmaksi. Siitä täytyy tulla taloudellisen rakennustyömme ohjelma, muuten se ei kelpaa puolueenkaan ohjelmaksi. Sitä on täydennettävä puolueen toisella ohjelmalla, niitä töitä koskevalla suunnitelmalla, joita vaativat kansantalouden uudestirakentaminen ja kohottaminen nykyaikaisen tekniikan tasolle. Ilman sähköistämisuunnitelmaa emme voi siirtyä todelliseen rakennustyöhön. Puhuessamme maatalouden, teollisuuden ja kululaitoksen kunnostamisesta, niiden sopusuhteisesta yhdistämisestä emme voi olla puhumatta laajasta taloussuunnitelmasta. Meidän on päästävä siihen, että hyväksytään tietty suunnitelma; se on tietenkin oleva vasta ensimmäinen likipitäinen suunnitelma. Puolueen tämä

ohjelma ei tule olemaan yhtä muuttumaton kuin varsinainen ohjelmamme, johon voidaan tehdä muutoksia ainoastaan puolueen edustajakokouksissa. Ei, tätä ohjelmaa parannellaan, kehitellään, täydellistetään ja muutellaan joka päivä ja jokaisessa työpajassa, jokaisessa volostissa. Se on meille tarpeellinen ensimmäisenä alustelmana, joka on muodostuva koko Venäjälle suureksi vähintään kymmeneksi vuodeksi laadituksi taloussuunnitelmaksi, jossa osoitetaan, kuinka Venäjällä on rakennettava kommunismia varten välttämätön todellinen taloudellinen perusta. Mikä oli eräs niistä voimallisista, innoittavista vaikuttimista, jotka kymmenkertastivat voimamme ja tarmomme, kun taistelimme ja voitimme menestyksellisesti sotarintamalla? Se, että tajuttiin vaara. Kaikki kyselivät: voivatko tilanherrat ja kapitalistit palata Venäjälle? Ja vastasivat: voivat. Siksi me jännitimme voimamme satakertaisesti, jännitimme ja voitimme.

Ottakaa talousrintama ja kysykää: onko kapitalismin uusiintuminen Venäjällä taloudellisesti mahdollista? Olemme kamppailleet „suharevkaa” vastaan. Muutamia päiviä sitten, ennen Neuvostojen yleisvenäläisen edustajakokouksen aloittamista, Moskovon työläisten ja puna-armeijalaisten edustajain Neuvosto hävitti tuon vähemmän miellyttävän laitoksen. (Suosionosoituksia.) „Suharevka” on hävitetty, mutta pelottava ei ole se „suharevka”, joka on hävitetty. On hävitetty entinen Suharevaja-aukiolla sijainnut „suharevka”, se oli helppo hävittää. Pelottava on se „suharevka”, joka elää jokikisen pienyrityksen sisimässä ja toimissa. Tämä „suharevka” on hävitettävä. Tämä „suharevka” on kapitalismin perusta. Niin kauan kuin se on olemassa, kapitalistit voivat palata Venäjälle ja heistä voi tulla meitä voimakkaampia. Se on tajuttava selvästi. Sen täytyy olla työmme tärkein kannustin ja todellisten saavutustemme ehto ja mittapuu. Niin kauan kuin elämme maassa, jossa vallitsevana on pientalonpoikaistalous, Venäjällä on kapitalismille varmempi taloudellinen pohja kuin kommunismille. Tämä on muistettava. Jokainen, joka on seurannut tarkkaavaisesti maaseudun elämää ja verrannut sitä kaupunkielämään, tietää, että emme ole kiskoneet irti kapitalismin juuria emmekä murskanneet sisäisen vihollisemme perustusta, sen pohjaa. Tämä vihollinen pysyy pysyvässä pientalouden varassa ja sen murskaamiseen on ole-

massa vain yksi keino — maan talouden, muun muassa maatalouden, siirtäminen uudelle teknilliselle perustalle, nykyaikaisen suurtuotannon teknilliselle perustalle. Sellaisena perustana on vain sähköistäminen.

Kommunismi on Neuvostovalta plus koko maan sähköistäminen. Muuten maa pysyy maana, jossa vallitsevana on pientalonpoikaistalous, ja meidän on tajuttava se selvästi. Me olemme heikompia kuin kapitalismi, emmekä ainoastaan maailman mitassa, vaan myös maamme puitteissa. Kaikki tietävät sen. Olemme tajunneet sen ja viemme asian niin pitkälle, että taloudellisena perustana tulee olemaan pientalonpoikaistalouden asemesta suurteollisuus. Vasta silloin, kun koko maa on sähköistetty, kun teollisuudelle, maataloudelle ja kulkulaitokselle on luotu teknillinen perusta nykyaikaisen suurteollisuuden muodossa, vasta silloin on voittomme lopullinen.

Olemme jo laatineet maata varten alustavan sähköistämissuunnitelman, sitä on ollut laatimassa kaksisataa parasta tiedemiestämme ja teknikkoa. On laadittu suunnitelma, jossa on esitetty materiaali- ja finanssilaskelmat moneksi, vähintään kymmeneksi vuodeksi eteenpäin. Tämä suunnitelma osoittaa, kuinka monta miljoonaa tynnyriä sementtiä ja kuinka monta miljoonaa tiiltä tarvitsemme sähköistämistä varten. Sähköistämistehtävien toteuttaminen vaatii laskelmien mukaan rahavaroja 1—1,2 miljardia kultaruplaa. Tiedätte, ettei kultavarantomme riitä lähimainkaan kaikkien näiden menojen kattamiseen. Eikä elintarvikevarantommeakaan ole suuri. Siitä syystä meidän on katettava menot myöntämällä toimilupia sen suunnitelman mukaan, josta olen puhunut. Näette laskelmista, millä tavalla tältä pohjalta on suunniteltu teollisuutemme ja kulkulaitoksemme jälleenrakentaminen.

Minulla oli äskettäin tilaisuus olla läsnä eräässä talonpoikain juhlassa Moskovan kuvernementin kaukaisella seudulla, Volokolamskin ujestissa, missä talonpojilla on sähkövalaistus⁹⁰. Pidettiin ulkoilmakokous, ja eräs talonpoika astui esiin ja alkoi pitää puhetta tervehtien tätä uutta tapahtumaa talonpoikien elämässä. Hän sanoi, että he, talonpojat, olivat eläneet pimeydessä ja nyt he saivat valoa, epäluonnollista valoa, joka tulee valaisemaan heidän talonpoikaista pimeyttänsä. Minua henkilökohtaisesti nämä sanat eivät kummastuttaneet. Puolueettomista talonpoikais-

joukoista sähkövalo on tietenkin „epäluonnollista” valoa, mutta meistä on epäluonnollista se, että talonpojat ja työläiset ovat saattaneet elää vuosisatoja ja vuosituhansia sellaisessa pimeydessä, kurjuudessa ja tilanherrojen ja kapitalistien sortamina. Tuosta pimeydestä ei päästä pois nopeasti. Mutta nykyhetkellä meidän on pyrittävä siihen, että jokainen rakentamamme sähköasema muodostuisi todellakin valistustyön tukikohdaksi, että se niin sanoakseni valistaisi sähköllä joukkoja. Olemme laatineet sähköistämissuunnitelman, mutta sen täyttäminen vaatii laskelmien mukaan vuosia. Meidän on hinnalla millä hyvänsä toteutettava tuo suunnitelma ja supistettava sen täyttämisaikaa. Tälle suunnitelmalle tulee käydä samoin kuin eräälle ensimmäiselle taloussuunnitelmallemme, kulkulaitoksen kunnostamissuunnitelmalle — päiväkäskylle № 1042, suunnitelmalle, joka oli laadittu viideksi vuodeksi, mutta jonka täyttöaika on jo nyt supistunut kolmeen ja puoleen vuoteen, sillä sen täyttämisessä ylitetään normit.

Mutta tiedettäköön ja muistettakoon, ettei sähköistämistä voida suorittaa, kun meillä on lukutaidottomia. Ei riitä se, että komiteamme pyrkii tekemään lopun lukutaidottomuudesta. Se on tehnyt paljon siihen verrattuna, mitä on ollut, mutta vähän siihen verrattuna, mitä on tehtävä. Paitsi lukutaitoisuutta tarvitaan sivistyneitä, tietoisia, valistuneita työtätekeviä, tarvitaan sitä, että talonpoikaiston valtaosa käsittäisi selvästi ratkaistavanamme olevat tehtävät. Tulokoon tämä puolueen ohjelma tärkeimmäksi kirjaksi, löytököön se tien jokaiseen kouluun. Yleisen sähköistämissuunnitelman ohella siinä on Venäjän kutakin piiriä varten laaditut erikoissuunnitelmat. Ja kaikilla eri paikkakunnille matkustavilla tovereilla tulee olemaan tietty suunnitelma siitä, miten hänen oma piirinsä sähköistetään, siirrytään pimeydestä normaalioloihin. Ja, toverit, paikkakunnilla voidaan ja täytyykin vertailla, kehitellä ja tarkistaa teille annettuja ohjeita ja pyrkiä siihen, että vastattaessa kysymykseen, mitä on kommunismi, kaikissa kouluissa, kaikissa kerhoissa puhuttaisiin myös siitä, miten päästään pois pimeyden tilasta, eikä rajoituttaisi yksinomaan siihen, mitä on sanottu puolueen ohjelmassa.

Työntekijäin parhaimmisto, talousmiehet ja specialistit ovat täyttäneet saamansa tehtävän — laatineet suunnitelman Venäjän sähköistämistä ja sen talouden jälleenraken-

tamista varten. Nyt on saatava työläiset ja talonpojat tietoisiksi siitä, miten suuri ja vaikea tuo tehtävä on, mistä on aloitettava ja miten siihen on käytävä käsiksi.

On päästävä siihen, että jokaisesta tehtaasta, jokaisesta sähköasemasta tulisi valistuksen ahjo, ja kun Venäjälle luodaan sähköasemien ja suuritehoisten teknillisten laitteiden tiheä verkosto, meidän kommunistisesta taloudellisesta rakennustyöstämme tulee esikuva tulevaisuuden sosialistiselle Euroopalle ja Aasialle. (Myrskyisiä, jatkuvia suosionosoituksia.)

3

LOPPULAUSUNTO KANSANKOMISSAARIEN NEUVOSTON
TOIMINTASELOSTUKSESTA KÄYDYN KESKUSTELUN JOHDOSTA
JOUULUKUUN 23 pnä

(Suosionosoituksia.) Toverit, rajoitun tekemään pikku huomautuksia niiden puheiden ja julkilausumien johdosta, jotka vasta kuulitte. Eräässä saamassani kirje-lapussa kysytään ihmetellen, mitä hyötyä Neuvostojen edustajakokoukselle voi olla tuollaisten julkilausumien ja puheiden kuuntelemisesta. Arvelen, että suurin osa teistä on tästä toista mieltä. Milloinkaan ei tietenkään voi olla hyödyttömiä muistuttaa siitä, mihin nykyisen poliittisen tilanteemme vallitessa johtavat eräät — nykyään ehkä melko yleisesti käytetyt — sanonnat, kun näitä käyttävät puolueet, joiden eri osat lukivat vastikään julkilausumansa. Ottakaapa esimerkiksi menshevikkien puolueen tai oikeammin sanoen tuon puolueen erään osan edustajan järkeilyt. Ei se ole meidän syyämme, jos menshevikit ja eserrät entisen nimensä säilyttäneinä puolueina ovat sellainen monenkarvaisten osien ryhmittymä ja siirtyvät milloin minkin puolueryhmän kannalle, mikä tekee heistä, tahtovat he sitä tai eivät, kansainvälisen imperialismin tietoisia tai tiedottomia apureita. Tämä näkyy heidän julkilausumistaan ja puheistaan, joita on kuultu edustajakokouksessa.

Minua moitittiin esimerkiksi siitä, että esitin uuden teorian edessä olevasta uudesta sotakaudesta. Minun ei tarvitse palata historiassa kauas taaksepäin voidakseni osoittaa, mihin sanani perustuivat. Olemme vastikään tehneet lopun Wrangelista, mutta Wrangelin sotajoukot ovat jossakin, melko lähellä tasavaltamme rajoja ja odottavat jotain. Sen vuoksi se, joka unohtaa meitä alinomaa uhkaavan vaaran, mikä ei katoa niin kauan kuin on olemassa maailman imperialismi, — se, joka unohtaa tämän, unohtaa

työn tasavaltamme. Kun meille sanotaan, että harjoitamme salaista diplomatiata, kun meille sanotaan, että meidän on käytävä vain puolustussotaa, vaikka päämme yllä on aina näihin saakka puukko koholla ja vaikka olemme tehneet satoja ehdotuksia ja samalla olleet taipuvaisia ennen kuulumattomiin myönnytyksiin eikä ainoakaan suurvalta ole tähän mennessä solminut kanssamme rauhaa —, kun meille sanotaan noin, niin se on pikkuporvarillisen pasifismin vanhojen, kauan sitten merkityksensä kadottaneiden korulauseiden toistelemista. Jos meidän olisi pitänyt, kuten meille ehdotetaan, luvata pyhästi tuollaisten meitä kohtaan alati vihamielisten aktiivisten voimien edessä, ettemme ryhdy koskaan tiettyihin tekoihin, jotka voivat sotilaallistrategisessä suhteessa osoittautua hyökkäysluontoisiksi, niin olisimme olleet jopa rikollisia emmekä ainoastaan tyhmyreitä. Juuri siihen meidät vievät nuo pasifistiset korulauseet ja päätöslauseumat. Ne vievät siihen, että halutaan sitoa vihollisten ympäröimän Neuvostovallan kädet ja jalat ja antaa se maailman imperialistipetojen raadeltavaksi.

Kun sitten puhutaan proletariaatin yhtenäisyydestä, siitä, että me horjutamme sitä, niin tätä on vaikea kuunnella hymyilemättä. Olemme täällä omassa maassamme kuulleet proletariaatin yhtenäisyydestä ja nähneet nyt todellisuudessa, että yhteiskunnallisen vallankumouksen kaudella proletariaatin yhtenäisyyden voi aikaansaada vain marxilainen vallankumouksellinen äärimmäispuolue, vain käymällä armotonta taistelua kaikkia muita puolueita vastaan. (Myrskyisiä suosionosoituksia.)

Meille puhutaan edelleen koko kansan aseistamisesta vanhoja kuluneita porvarillis-demokraattisia tunnuksia keräten silloin, kun tuon kansan keskuudessa on käynnissä mitä päättäväisin luokkataistelu.

Minulla oli eilen ilo olla läsnä edustajakokouksemme puolueettomien talonpoikaisedustajien pienessä erikoiskokouksessa ja sain tietää tavattoman paljon keskusteluista, joita he kävivät maalaiselämän kipeimmistä kysymyksistä — elintarviketilannetta, rappiotilaa ja puutteenalaisuutta koskevista kysymyksistä, mitkä te kaikki tunnette. Puheenvuoroissa pisti silmäni ennen kaikkea se, kuinka syvälleikäpää on taistelu köyhän, todella työtä tekevän talonpojan ja toisaalta kulakin ja laiskurin välillä.

Vallankumouksemme on mitä suurimerkityksisin siinä suhteessa, että olemme auttaneet asettamaan maaseudun alimpien kerrosten, poliittisesti vähimmin tietoisten joukkojen, puolueettomien talonpoikaisjoukkojen keskuudessa tämän yhteiskunnallisen vallankumouksen peruskysymyksen paitsi teoreettisesti myös käytännöllisesti laajassa mitassa. Äärettömän Neuvosto-Venäjän kaikissa kylissä ja asutuskeskuksissa pohditaan nyt kysymystä, väitellään ja päätellään, kenelle on hyötyä meidän poliittisista ja taloudellisista toimenpiteistämme; kaikkialla, kaukaisimmillakin perukoilla, selvitetään työtätekevää talonpoikaista ja kulakkia koskevaa kysymystä. Joskus toinen syyttää toista liian tulisesti ja kiihkeästi, mutta joka tapauksessa asiasta päästään tavalla tai toisella selvyYTEEN ja käsitetään, että on välttämättä ja ehdottomasti autettava työtätekevää talonpoikaa nousemaan jaloilleen ja lyötävä takaisin kaikki riehaantuneen kulakin päällekkarkaukset.

Luokkataistelu on nyt maaseudulla, sankkojen talonpoikaisjoukkojen keskuudessa todellisuutta, ja olemme tehneet ja teemme kaikkemme sen hyväksi, että tuo taistelu olisi tietoista. Ja kun tämän jälkeen eteemme ilmaantuu eräänlaisen erikois-„Internationalen” johtajia puhumaan kansan aseistamisesta, niin tuntuu siltä kuin sinusta olisi tehty valmistavan luokan oppilas marxilaisuuden ja sosialismin kysymyksissä. Kautta maailman käynnissä olevan luokkataistelun unohtaminen on pakostakin koko maailman imperialistien auttamista taistelevaa proletariaattia vastaan. Vihollistemme tunnuksena on kansan aseistaminen, mutta me olemme luokan aseistamisen kannalla, ja tällä kannalla pysyen olemme voittaneet ja voitamme aina. (Myrskyisiä suosionosoituksia.)

Menshevikkien ja eserrien edustajat puhuivat täällä siitä, kuinka me voimme pitää mahdollisena sellaista asiaa kuin toimilupien myöntämistä pitämättä erikoisia neuvotteluja kansan kanssa, ja kyselivät, miksi emme aseta talouspolitiikkamme kulmakiveksi työn yhdenvertaisuutta (eserrier päätöslauselmassa tätä työn yhdenvertaisuutta sanottiin „työn vallaksi”, menshevikkien päätöslauselmassa sanottiin toisin ja sitä nimitettiin kaupungin ja maaseudun työtätekevien yhdenvertaisuudeksi). Mutta mitä muuta tuo „työn vallasta” puhuminen merkitsee kuin sen agitointia, että ammattiliittojen tulee olla riippumattomia proletariaatin

luokkavallasta? Tuo ammattiliittojen „riippumattomuus” huolettaa ja surettaa yhdessä menshevikkien ja eserrien kanssa koko Länsi-Euroopan porvarillista lehdistöä.

Kun Martov ilmaantui riippumattomien Hallen-edustajakokoukseen ja puhui siellä hänestä epämieluisan bolshevikkien diktatuurin rajoittamatta kaikesta mistä halusi, niin miten siinä kävi? Kävi niin, että muutaman päivän kuluttua Martovin puhe julkaistiin kokonaan eräänlaisena maku-palana Englannin kaikkein taantumuksellisimmassa, imperialistisessa lehdistössä. Tuo lehdistö kiitti kansalainen Martovia siitä, että hän paljasti bolshevikkien aikeet. Kun tuollaisia puheita pidetään aikana, jolloin meitä vastaan käydään yleismaailmallista taistelua, niin mitä muuta ne ovat kuin osa Ententen politiikkaa. Voitte tietenkin sanoa, että tuo työn valta- y. m. aatteidenne ilmituonti on pikku-porvarillista tolkkuttomuutta, mutta toistan, että tosiasiallisesti se ei ole mitään muuta kuin osa Ententen politiikkaa. Jos täällä on Entente-valtojen asiamies, tämä teidän puheenne toimitetaan huomenna kaikkiin kapitalistisiin maihin ja julkaistaan siellä miljoonapainoksina tarkoituksena pettää ja harhauttaa teidän puheenne avulla, kansalainen Dan, osa Euroopan kehittymättömistä työläisistä.

Kansalainen Dan esitti asian siten, että puhuessani työkurista kannatan vain pakottamista; eserrien puolueen edustaja oli täsmällisempi ja sanoi minun kannattavan vakuuttamiseen pohjautuvaa pakottamista. Koko politiikkamme vastaa tähän selvästi. Emme lainkaan väitä, että johdamme asioita virheettömästi, mutta olkaa hyvä ja osoittakaa meille nuo virheet, osoittakaa meille muita menetelmiä, mutta noista muista menetelmistä emme ole kuulleet täällä mitään. Menshevikit sen enempää kuin eserrätkään eivät sano: „Tällaista puutetta ja kurjuutta kärsivät talonpojat ja työläiset, ja tätä tietä päästään tuosta kurjuudesta”. Ei, sitä he eivät sano. He sanovat vain, että se, mitä me teemme, on pakottamista. Niin, sitä ei voida kieltää. Mutta me kysymme teiltä, kansalainen Dan: kannatatteko te sitä vai ette? Siinä on asian ydin, se on perusasia. Vastatkaa konkreettisesti: kyllä tai ei? „Emme myönnä emmekä kiellä”. He nähkääs haluavat vain jaaritella työn vallasta, siitä, että me yritämme riistää talonpojilta vapauden. Entä keitä ovat talonpojat? Eikö Neuvostoperustuslaissamme ole

sanottu, että talonpojat ovat työtätekeviä, työväkeä? Sellaisia talonpoikia me kunnioitamme ja pidämme heitä työläisten tasa-arvoisina veljinä. Ilman sellaista talonpoikaistoa emme voisi ottaa askeltakaan neuvostopolitiikassamme. Työtätekevän talonpojan ja työläisen kesken on olemassa Perustuslakimme vahvistama veljellinen sopimus. Mutta on olemassa toisenlaisiakin talonpoikaisaineksia, nämä ovat aineksia, joista koostuu monimiljoonainen „suharevka”. Arvelen, että jokikisessä kokouksessa, yksinpä puolueettomienkin kokouksessa, päästään tästä tarkoin selville. Ovatko ne talonpojat, jotka keinottelevat, ovatko he työtätekevien edustajia? Juuri siinä on maaseudun talouselämän kysymysten olemus. Talonpojat, pienyritykset ja työläiset ovat eri luokkia, ja me hävitämme niiden välisen eron silloin, kun hävitämme pientalouden perustat ja luomme uudet jättimäisen koneistetun suurtalouden perustat, kuten selostuksessani jo sanoin. Tämä on taloudellisesti väistämätöntä, ja täällä puhuneet menshevikit ja eserrät lepertelevät avuttomina jostain kaikkien talonpoikien ja työläisten työn yhdenvertaisuudesta. Nämä ovat kuitenkin vain pelkkiä sanoja ja sitä paitsi taloustieteellisesti vääriä ja tieteellisen marxilaisuuden kiistämiä sanoja. Tarkastelkaa vallankumoustamme Siperiassa ja Gruusiassa, tarkastelkaa kansainvälisen vallankumouksen kokemusta, niin varmistutte ilmeisesti, että nuo suuret sanat työn yhdenvertaisuudesta ovat vilppiä. Ne ovat meitä vastaan tähdättyä porvariston politiikkaa eivätkä mitään muuta.

Dan sanoi täällä, että Yleisvenäläisen erikoiskomitean kansliassa on muka paperi, jonka mukaan lokakuun amnestia ei koske menshevikkejä, ja kansalainen Dan tekee tästä johtopäätöksen, että Yleisvenäläinen erikoiskomitea opettaa ja hallitsee Yleisvenäläisen Toimeenpanevan Keskuskomitean Puhemiehistöä. Voimmeko me vallan ohjissa olevat uskoa sitä? Eivätkö täällä olevat kommunistit, joita on 70—80%, tiedä, että Yleisvenäläisen erikoiskomitean johdossa on Toimeenpanevan Keskuskomitean ja puolueen Keskuskomitean jäsen tov. Dzierżyński ja Yleisvenäläisen Toimeenpanevan Keskuskomitean Puhemiehistössä kuusi puolueemme Keskuskomitean jäsentä? Tällaisen asiointilan vallitessa on tietenkin perusteetonta luulla, että Yleisvenäläisen erikoiskomitean puhemiehistö tai Yleisvenäläisen erikoiskomitean operatiivinen hallinto opettaa ja hallitsee

Toimeenpanevan Keskuskomitean Puhemiehistöä: se on suorastaan naurettavaa. Tämä ei tietenkään ole lainkaan mielenkiintoista, ja menshevikkipuolueen edustaja vain vehkeili täällä. Kuitenkin tahtoisin, että te katsoisitte muutaman päivän kuluttua jotakin Länsi-Euroopan tai Amerikan porvarillista sanomalehteä, jonka painosmäärä on puolimiljoonaa tai miljoonaa kappaletta, ja silloin näette, että siinä on painettu arsinan korkuisin jättiläiskirjaimin, että kansalainen Dan on paljastanut, että Yleisvenäläinen erikoiskomitea antaa ohjeet Yleisvenäläisen Toimeenpanevan Keskuskomitean Puhemiehistölle ja hallitsee sitä.

PUHE NEUVOSTOJEN VIII EDUSTAJAKOKOUKSEN
VKP(b):n RYHMÄN KOKOUKSESSA
JOULUKUUN 24 pnä⁹¹

Toverit, ennen kaikkea pari sanaa väkivaltakysymyksen virheellisestä tulkinnasta. Osoittaakseni sen virheellisyyden luen kolme riviä VIII edustajakokouksen pöytäkirjasta⁹².

Väkivaltaa vastaan puhuttiin kommunikysymyksen yhteydessä. Olen sitä mieltä, että vähäisinkin väkivalta tällä alalla on vahingoksi. Sitä, mitä puhuttiin kommunikysymyksen yhteydessä, kun väitettiin typeräksi väkivallan käyttäminen kommuuneja perustettaessa, yritetään tulkita toisin ja yleistää yleensä vakuuttamis- ja pakottamiskysymystä koskevaksi. Se on ilmeisesti tahallista ja väärin. Lakiehdotuksemme ja alkaneen mielipiteiden vaihdon johdosta minun on sanottava, että minusta näyttää vähemmän asialliselta sellainen kysymyksen asettelu, jolloin sille halutaan antaa enemmän vasemmistolaisuuden tuntua. En havainnut mitään konkreettista enkä asiallista itseään ääri vasemmistolaiseksi nimittäneen тов. Hanovin ehdotuksessa. Kaikkein vahingollisimpana pidin тов. Schlichterin neuvoa, ettei tuosta lakiehdotuksesta tehtäisi lakia, vaan jätettäisiin se Yleisvenäläisen Toimeenpanevan Keskuskomitean seuraavan täysistunnon hyväksyttäväksi. Yritimme Kansankomissaarien Neuvostossa muotoilla lopullisesti tämän lakiehdotuksen mahdollisimman pian, jotta Neuvostojen edustajakokous, johon tulee eniten eri paikkakuntien edustajia, ehtisi tekemään lopullisen päätöksen. On olemassa vaara, että myöhästymme tämän kampanjan läpiviemisessä paikkakunnilla. Sitä varten pitäisi olla ohjeita. Ohjeiden laatimiseen tarvitaan ainakin pari kolme viikkoa. Ei mikään ole vahingollisempaa kuin neuvo, minkä antoi

Schlichter, joka puhui päiväjärjestyksen toisesta kysymyksestä, kuvernementin toimeenpanevan komitean oikeuksista. Lakiehdotuksen sisältönä on se, että ryhdyttäisiin nyt heti käytännöllisin toimenpitein auttamaan valtaenemistönä olevia talonpoikien yksityistalouksia siten, ettei tämä apu olisi vain hyvittämistä, vaan myös pakottamista.

Täytyy sanoa, että tässä lakiehdotuksessa osoitetaan selvästi, millaisista toimenpiteistä on puhe. Tärkeimmässä, 11. kohdassa sanotaan, että kuvernementin kylvökomitea voi julkaista Maatalouden kansankomissariaatin ohjajamana ja valvomana „velvoittavat säännöt, jotka koskevat koneellisen maanmuokkauksen perusmenetelmiä ja niittyjen parantamista, kylvöjen suorittamista ja maaperän luonnollisen hedelmällisyyden säilyttämistä”. Mistä nuo velvoittavat säännöt saadaan? Edelleen sanotaan, että pääasiallisesti yritteliäiden maanviljelijäin soveltamista menetelmistä. Mitkä menetelmät meidän on laillistettava? Tunnetut menetelmät, maatalouden parantamismenetelmät on laillistettava ja tehtävä tunnetuiksi. Lopuksi luemme: „kielletään saattamasta voimaan sääntöjä ja esittämästä vaatimuksia, jotka 1) aiheuttavat perusteellisen muutoksen talonpoikaistaloudessa, ellei niitä saateta voimaan volostien edustajakokousten ehdotuksesta tai ellei valtio turvaa kyseistä paikkakuntaa kunnollisilla työkaluilla ja tuotantovälineillä, 2) vaatimuksia, jotka keskivarakkaan talouden on vaikea täyttää, ja 3) vaatimuksia, joihin liittyy riski”.

Erään toverin mielestä тов. Osinkin selostuksen puutteellisuutena oli liian käytännöllisten ja konkreettisten ohjeiden esittäminen, mikä on ristiriidassa kysymyksen oikean asettamisen kanssa. Päinvastoin, arvokkainta тов. Osinkin selostuksessa oli se, että hän tarttui muitta mutkitta härkää sarvista, kehotti teitä ryhtymään välittömästi käsittelemään käytännön kysymyksiä — mitä siemenviljan suhteen on tehtävä, pitää estää siemenviljan mahdollinen käyttö ravinnoksi. Juuri Euroopan-Venäjällä se tulee olemaan paljon vaikeampaa kuin viljavassa Altain aluepiirissä, missä näyttää olevan niin helppo määrällä. Jos siellä on helppo määrällä, niin saavutate määräyksiä antamalla käytännöllistä menestystä. Silloin mikä tahansa kuvernementin maatalousosasto — Altain tai jokin muu osasto — ansaitsee mitä suurimman tunnustuksen.

Valitettavasti asia ei ole läheskään sillä tavalla paljon köyhemmissä Euroopan-Venäjän kuvernementeissa. Siellä nykyisen kampanjan samoin kuin edustajakokouksemmekin ainoana tehtävänä on käsitellä kysymys ilman mitään yleisluontoisia puheita, niin kuin sekä Schlichter että muut toverit kehottivat tekemään. Tahtoisin kehottaa asettamaan kysymykset paljon käytännöllisemmin ja asiallisemmin ja pidän oikeana suuntana sitä, jonka asialle antoi Osinski. Puhuttakoon siitä, mitä siemenviljan suhteen on tehtävä. Se syödään. Se on pelastettava. Miten tässä tapauksessa on käytännöllisintä menetellä? Siemenvilja on otettava yhteiseen vilja-aittaan, ja annettava talonpojalle takeet ja varmuus siitä, ettei siemenviljasta tule virastovitskuttelun uhri ja ettei sitä jaeta väärin, vaan että tarkoituksenamme on nyt vain ottaa kaikkien kylvöjen suorittamiseen tarvittava siemenvilja valtion säilytettäväksi. Keskivarakkaan talonpojan saamme ehdottomasti vakuuttumaan asiasta, koska tuo toimenpide on aivan ilmeisen välttämätön. Jos aletaan esittää sellaisia vastaväitteitä, että me emme voi työskennellä Tsjurupan hyväksi, ja kuvailla häntä eräänlaiseksi pedoksi, niin sanomme: „Jättäkää leikinlasku sikseen, vastatkaa kysymykseen suoraan, miten jälleenrakennatte teollisuuden?” Antakaa talonpojalle maanviljelysvälineitä ja -kalustoa. Jotta valtiolla olisi valtion tarpeet täydellisesti tyydyttävä varanto ja kaikinainen maataloudellinen ja teknillinen kalusto, tarvitaan jatkuvasti kasvavaa varantoa, mutta me vasta töin tuskin lähenemme sitä hetkeä, jolloin meillä tulee olemaan tuollainen varanto. Juuri siksi pidän väärinä niitä puheita, että tässä sotketaan neuvostotilojen ja kolhoosien tehtävät. Kolhoosikysymys ei ole nyt päiväjärjestyksessä. Tiedän, että kolhoosit ovat vielä niin retuperällä, niin surkeassa tilassa, että niitä voidaan sanoa hyväntekeväisyyslaitoksiksi. En ole sitä vastaan, että VIII yleisvenäläisen edustajakokouksen osanottajat velvoittaisivat Kansankomissaarien Neuvoston tai Yleisvenäläisen TPKK:n ryhtymään välttämättä erikoistoimenpiteisiin Yleisvenäläisen maa- ja metsätyöläisten ammattiliiton työn parantamiseksi. Tässä suhteessa tämä ammattiliitto on mitä tärkein tuki, kunhan se vain yhdistäisi todella puoliproletaariset ainekset, jotka pystyvät auttamaan meitä muuttumaan todellisiksi isänniksi. En ole ensinkään tätä vastaan.

Esilläolevan lakiehdotuksen asettama tehtävä on kuitenkin toinen. Suurin osa neuvostotiloista on nykyään keskitasoa huonommassa tilassa. On tukeuduttava yksityistalonpoikaan, hän on yksityistalonpoika eikä hän lähiaikoina muuksi muutu, ja turhaa on haaveilla sosialismiin ja kollektivisointiin siirtymisestä. On jätettävä yleiset puheet sikseen ja ratkaistava se, miten otetaan ensimmäinen käytännöllinen askel ehdottomasti tänä keväänä eikä missään tapauksessa myöhemmin, ja vain tällainen kysymyksen asettelu on asiallista. Ja jotta se voitaisiin tehdä, lakiehdotus on vahvistettava nyt heti, koska Kansankomissaarien Neuvosto on sen jo valmistanut, tehtäköön siihen heti vastaavat korjaukset ja muutokset, mutta asiaa ei saa millään muotoa pitkittää.

Mitä maatalouskaluston yhteiskunnallistamiseen tulee, niin tietänette paremmin, millaisia yleisesti velvoittavia sääntöjä voitaisiin valtion nimessä säätää. Tahtoisin kuitenkin varoittaa tekemästä sitä. Meillä on laki, joka antaa oikeuden yhteiskunnallistaa varakkaiden talonpoikien irtaimiston⁹³. Seuduilla, joilla tämä voidaan tehdä menestyksellisesti, mainittu laki takaa tässä suhteessa täydellisen kunnallistamisvapauden. Kuitenkaan ei läheskään kaikkialla eikä aina olla kyllin varmoja menetelmistä, siitä, miten se pitäisi suorittaa; tämän osoittaminen laissa, jonka suoranainen tarkoitus on toisenlainen, saattaisi siis synnyttää vaaran, että hajotamme voimamme emmekä keskitä niitä siihen, minkä hyväksi on ensi vuorossa ponnisteltava ja missä mahdollisesti tarvitaan pontta. Keskittäkäämme mieluummin kaikki voimamme siihen, mikä on ehdottoman kiireellistä, siihen, että kootaan hinnalla millä hyvänsä riittävä määrä siemenviljaa, ettei osa kylvöistä jää tekemättä, että kokemuksen pohjalla tarkistettuja maataloudellisia parannuksia alettaisiin suorittaa joukkomitassa ja laajasti siellä, missä työtätekevät — talonpoikaisköyhälistö ja keskivarakkaat talonpojat — ovat valtaenemmistönä. Niin on asianlaita. Mitä vähemmän suunnittelemme nyt sellaisia toimenpiteitä, sitä parempi, sillä toteuttamalla varmallalla tavalla muutamia toimenpiteitä panemme maatalouden kohottamiskoneiston oikeille raiteille ja saamme talonpojat varmistumaan lujasti ja pysyvästi siitä, että tämä tie on oikea. Mutta jos yritämme tehdä enemmän kuin voimme, me saatamme itsemme vain häpeään talonpoikien

silmissä. Jos on sellaisia kuvernementteja, jotka voivat antaa pitemmälle meneviä määräyksiä, niin emme kiellä sitä. Lakiehdotuksessa on sanottu: ota huomioon talonpoikien koko kokemus, ota huomioon se, mitä voit tehdä elollisen ja elottoman irtaimiston kokoamisen mielessä. Jos kuvernementissa on säilynyt hyvässä kunnossa olevaa maatalouskalustoa, niin siellä tällainen menettely johtaa tuloksiin. Mutta jos laki ulotetaan koskemaan niitä kuvernementteja, joissa tilanne tässä suhteessa on surkeampi eivätkä talonpojat kykene täyttämään tätä, niin määräys jää paperille, se jää riippumaan ilmaan, ja talonpojat pettyvät, sen sijaan että tulisivat käsittämään tämän tien tärkeyden, ja tulevaisuuden kannalta pelkäänkin tätä eniten, ja siksi meidän on alettava ennen kaikkea siitä, mikä on ehdottoman välttämätöntä, t.s. siemenviljan säilyttämisestä.

Siirtykäämme nyt tarkastelemaan niitä pienen yksityisomistuksellisen talonpoikaistalouden parantamista tarkoittavia toimenpiteitä, jotka ovat täysin mahdollisia ja jotka meidän on käsiteltävä heti, käsiteltävä yksityiskohtaisesti; meidän on täällä annettava niistä asetus ja laillistettava ne velvoittaviksi säännöiksi, edellyttäen samalla ehdottomasti pakottamista ja vaativaisuutta, jotta se, mikä on lukuisten käsittelyjen jälkeen päätetty, täytettäisiin hinnalla millä hyvänsä. Ehdottaisin jakaannuttavaksi jaostoiksi nimenomaan nyt heti, odottamatta sitä hetkeä, jolloin edustajakokouksen istunnossa pidetyn alustuksen jälkeen nuo jaostot voidaan muodostaa virallisesti. Tästä epävirallisesta jaostosta, joka voidaan muodostaa nyt heti tai joka tapauksessa tänään, voidaan sitten muodostaa virallinen jaosto, mutta on väärin, jos lykkäämme tätä päivällä tai puolella päivällä. Meillähän on kaikkiaan kaksi ja puoli tuhatta edustajaa, ja luullakseni kymmenesosa heistä on nyt oltuaan muutamia vuosia työssä perehtynyt käytännöllisesti tähän kysymykseen, ja kun meillä on kaksisataa viisikymmentä henkeä, t.s. enemmän kuin kaksikymmentä viisi henkeä piiriä kohti, koska tasavaltamme on jaettu yhdeksään maatalouspiiriin, niin arvelen, että kun meillä on tällainen määrä edustajia, voimme ryhtyä heti käsittelemään asiallista kysymystä, käsittelemään niitä konkreettisia toimenpiteitä, joihin meidän on ryhdyttävä.

Nimenomaan mihin toimenpiteisiin on ryhdyttävä maatalouden parantamiseksi ja mitkä toimenpiteet kussakin pii-

rissä on laillistettava? Jossakin piirissä on ehkä ryhdyttävä toimenpiteisiin kylvöjen suorittamiseksi pakollisessa järjestyksessä, kun taas toisessa voidaan kenties antaa vaativampia määräyksiä, sentapaisia kuin ne, joista puhui toveri, joka vasta keväällä tutustui Altain kuvernementtiin. Kolmannessa piirissä ovat ehkä mahdollisia toimenpiteet, joiden tarkoituksena on kyntötöiden ja äestyksen suorittaminen ajoissa ja agronomien ja puolueettomien talonpoikien vetäminen mukaan työhön. Olen sitä mieltä, että jaostot on muodostettava nyt heti jaottelemalla alueet piireihin, sillä eri piireissä ei voida ryhtyä samanlaisiin toimenpiteisiin, ja omistettava puoli päivää tai päivä niiden kysymysten käsittelylle, joista dekreetissä ei ole mainittu suoranaisesti, mutta jotka ovat lakiehdotuksen tärkeimpiä kysymyksiä. Tuossa lakiehdotuksessa sanotaan: saakaa puolueettomat talonpojat vakuuttumaan asianvaatimalla tavalla, ja mikäli tässä suhteessa olemme jääneet jälkeen, niin turvautumalla joukkoluontoiseen agitaatiotyöhön, jota harjoitamme ja jota tulemme harjoittamaan sata kertaa enemmän ja voimakkaammin kuin tähän saakka, turvautumalla siihen voimme suunnitella kutakin piiriä ja kuvernementtia varten toimenpiteet, joiden toteuttamiseksi meidän on jännitettävä tavattomasti voimiamme, yhtä kovin, ei vähemmän, kuin elintarvikepolitiikkaamme ajaessamme. Silloinen tehtävä ei ollut näin vaikea, se vaati talonpojilta tietyn elintarvikemäärän luovuttamista, mutta nyt talonpoikia vaaditaan suorittamaan omassa taloudessaan muutoksia, jotka yleinen valtiovalta on todennut tarpeelliseksi... * ei tehdä virhettä määriteltäessä näitä muutoksia. Juuri tämä on tärkeintä. Se, että tov. Kurajev asetti kysymykset konkreettisesti, on nähdäkseni oikea suunta, kun taas luopuminen näistä päätelmistä ja yleisestä kollektivisointisuunnitelmasta, neuvostotilojen merkityksestä, jotka toisinaan näyttelivät perin kehnoa osaa, marxilaisesta menettelytavasta... * hankinnat, se merkitsee, että meitä kiskotaan taaksepäin välittömien käytännöllisten tehtävien ratkaisemisesta yleisiin järkeilyihin, jotka voivat olla hyödyllisiäkin, mutta eivät Neuvostojen edustajakokouksessa, jonka tulee antaa merkitykseltään mitä tärkein valtiollinen asiakirja. Tämän toimenpiteen valmistelu vaatii harkitsemaan hyvin

---

* Pikakirjoituspöytäkirjassa on poisjättö. *Toim.*

huoollisesti, miten kyläneuvostojen on toimittava ja mikä merkitys niillä on. On harkittava tarkoin, eikö kyläneuvoston puheenjohtaja ole nykyään ennen muuta se henkilö, joka suorittaa talonpoikaiston keskuudessa toimenpiteitä, joista voisimme neuvotella hänen kanssaan? Onko hyödyllistä, jos sama henkilö on kyläneuvoston puheenjohtajana ja edistämiskomitean puheenjohtajana? Panen tähän kysymysmerkin. Tahtoisin, että paikallisen työn tuntevat toverit suhtautuisivat huomaavaisesti tähän kysymykseen. Edistämiskomiteain on harkittava, mitkä toimenpiteet on laillistettava. Tätä harkittaessa ei ole syytä pelätä puolueettomiaakaan. Punnitsemme kaikki heidän ehdotuksensa ja saamme tietää konkreettisesti, kuka on meidän kannalla ja kuka meitä vastaan. On välttämätöntä päästä jokaisessa volostissa ja kylässä selvyYTEEN. Esitetyt vaatimukset voidaan todellakin täyttää, ja tietyin ponnistuksin ne voidaan toteuttaa jo tänä keväänä. Ehdotan päätettäväksi ryhmän kokouksen tähän. Kun katsotte yleisen keskustelun päättyneeksi, on muodostettava jaostot piireittäin ja ryhdyttävä heti täällä käsittelemään jaostoissa kysymystä eri piireittäin, jotka eroavat toisista yksien tai toisten maataloudellisten erikoisuuksiensa puolesta. Käytännön kannalta tämä on oikein ja takaa lakiehdotuksen menestyksen.

EHDOTUS NEUVOSTOJEN VIII EDUSTAJAKOKOUKSEN
PÄÄTÖSLAUSELMAKSI SÄHKÖISTÄMISTÄ KOSKEVAN
ALUSTUKSEN JOHDOSTA

Neuvostojen VIII yleisvenäläinen edustajakokous, kuultuaan Valtion sähköistämiskomitean puheenjohtajan alustuksen, lausuu kiitokset ennen kaikkea Korkeimman Kansantalouselvoston puhemiesille, edelleen Maatalouden kansankomissariaatille ja Kululaitoksen kansankomissariaatille ja erikoisesti Venäjän sähköistämiskomitealle Venäjän sähköistämissuunnitelman laatimisesta.

Edustajakokous antaa Yleisvenäläisen Toimeenpanevan Keskuskomitean, Kansankomissaarien Neuvoston, Työ- ja Puolustusneuvoston ja Korkeimman Kansantalouselvoston puhemiesistön sekä myös muiden kansankomissariaattien tehtäväksi saattaa päätökseen tämän suunnitelman laatiminen ja vahvistaa se, sitä paitsi ehdottomasti mitä lyhimmän ajan kuluessa.

Edelleen edustajakokous velvoittaa hallituksen ja pyytää Yleisvenäläistä Ammattiliittojen Keskusneuvostoa ja Ammattiliittojen yleisvenäläistä edustajakokousta ryhtymään kaikkiin toimenpiteisiin tarkoituksena tämän suunnitelman mahdollisimman laaja propagointi ja kaupunkien ja maaseudun mitä laajimpien joukkojen tutustuttaminen siihen. Poikkeuksetta kaikissa tasavallan oppilaitoksissa on perehdyttävä tähän suunnitelmaan; jokaisen sähköaseman ja kutakuinkin siedettävästi toimivan tehtaan ja neuvostotilan täytyy muodostua keskuksiksi, joka perehdyttää sähköön ja nykyaikaiseen teollisuuteen ja josta käsin propagoidaan ja tehdään järjestelmällisesti tunnetuksi sähköistämissuunnitelmaa. Kaikki, joilla on riittävästi joko tietopuolista tai käytännöllistä asiantuntemusta, on mobilisoitava

viimeistä miestä myöten propagoimaan sähköistämissuunnitelmaa ja antamaan tietoja, jotka ovat välttämättömiä tuon suunnitelman ymmärtämiseksi.

Edustajakokous on siinä varmassa uskossa, että kaikki neuvostolaitokset, kaikki edustajain Neuvostot, kaikki työläiset ja työtätekevät talonpojat ponnistavat kaikki voimansa ja ovat valmiit uhraamaan kaikkensa toteuttaakseen Venäjän sähköistämissuunnitelman hinnalla millä hyvänsä ja kaikista vastuksista huolimatta.

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

6

EHDOTUS NEUVOSTOJEN VIII EDUSTAJAKOKOUKSEN
VKP(b):n RYHMÄN PÄÄTÖSLAUSELMAKSI

Kaikki VKP:n jäsenet velvoitetaan VKP:n X edustajakokoukseen mennessä (6/II—1921):

1) perehtymään niin hyvin kuin suinkin pystyvät sähköistämissuunnitelmaan;

2) ryhtymään toimenpiteisiin siinä mielessä, että kyseistä piiriä koskevaan suunnitelmaan perehdyttäisiin mahdollisimman laajalti ja seikkaperäisesti;

3) valmistamaan VKP:n X edustajakokoukseen mennessä käytännöllisiä ehdotuksia siitä,

millä tavalla kaikki työtätekevät voitaisiin perehdyttää mahdollisimman hyvin sähköistämissuunnitelmaan,

millä tavalla kaikkialla voidaan ryhtyä heti toteuttamaan käytännössä tätä suunnitelmaa.

Julkalstaan käsikirjoituksen mukaan
